

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA
DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO
NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016-2019**

Choszczno 2012

WYKONAWCA OPRACOWANIA:

ZARZĄD POWIATU W CHOSZCZNI

AUTORZY OPRACOWANIA:

**STAROSTWO POWIATOWE W CHOSZCZNI
WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA,
ROLNICTWA I LEŚNICTWA**

- I. **mgr inż. Alina Dachowska** - kierownik Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa.
- II. **mgr inż. Monika Szopińska** - inspektor w Wydziale Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa.
- III. **Ryszard Dobrzaniecki** - inspektor w Wydziale Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa.
- IV. **mgr inż. Bożena Gibert** - inspektor w Wydziale Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa.

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	Str. 5
1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.	Str. 6
2. METODYKA SPORZĄDZANIA PROGNOZY.	Str. 7
3. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.	Str. 8
3.1. Cele projektowanego „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019”.	Str. 8
3.2. Powiązania projektu programu ochrony środowiska z innymi dokumentami.	Str. 16
4. OCENA STANU ŚRODOWISKA W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM ORAZ NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM.	Str. 19
4.1. Rzeźba terenu, jakość i użytkowanie gleb.	Str. 19
4.1.1. Tereny zdegradowane i zdewastowane.	Str. 19
4.2. Wody podziemne.	Str. 20
4.2.1. Jakość wód podziemnych.	Str. 20
4.3. Wody powierzchniowe.	Str. 22
4.3.1. Stan czystości rzek.	Str. 22
4.3.2. Stan czystości jezior.	Str. 24
4.4. Jakość powietrza.	Str. 24
4.5. Środowisko akustyczne.	Str. 27
4.5.1. Hałas komunikacyjny.	Str. 27
4.5.2. Hałas przemysłowy.	Str. 27
4.6. Pola elektromagnetyczne.	Str. 27
4.7. Zapobieganie poważnym awariom.	Str. 28
4.8. Gospodarka odpadami.	Str. 28
4.8.1. Odpady inne niż komunalne.	Str. 28
4.8.2. Odpady komunalne.	Str. 30
4.9. Zasoby przyrodnicze powiatu.	Str. 31
4.9.1. Formy ochrony przyrody.	Str. 31
4.9.2. Lasy	Str. 41
5. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCA Z REALIZACJI USTALEŃ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO.	Str. 42
6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTOWANEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO.	Str. 43
6.1. Wariant „1” - realizacja ustaleń projektowanego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego.	Str. 43
6.2. Wariant „0” - odstąpienie od realizacji ustaleń projektowanego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego.	Str. 60
7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZENIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.	Str. 61
8. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.	Str. 65
9. SPOSOBY MONITOROWANIA REALIZACJI USTALEŃ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO.	Str. 65
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.	Str. 66
SPIS TABEL:	
Tabela 1. Cele i kierunki ochrony środowiska do roku 2019.	Str. 8
Tabela 2. Parametry GZWP występujących na terenie powiatu.	Str. 20
Tabela 3. Zestawienie punktów pomiarowych i wyniki oceny jakości wód podziemnych badanych w ramach monitoringu krajowego na terenie powiatu choszczeńskiego w 2010 r.	Str. 21
Tabela 4. Wyniki oceny monitorowanych jednolitych części wód.	Str. 22
Tabela 5. Wyniki oceny JCW „Mała Ina od źródeł do Dopływu spod Pomietowa.”	Str. 23

Tabela 6. Kwalifikacja stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dokonanych z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia i dla ochrony roślin - według rocznej oceny jakości powietrza za 2009 i 2010 r.	Str. 26
Tabela 7. Wyniki pomiarów monitoringu PEM na terenie powiatu choszczeńskiego.	Str. 28
Tabela 8. Nieczynne składowiska odpadów w powiecie choszczeńskim.	Str. 30
Tabela 9. Wykaz „dzikich” wysypisk odpadów.	Str. 31
Tabela 10. Wykaz potencjalnych rezerwatów przyrody.	Str. 34
Tabela 11. Specjalne Obszary Ochrony (SOO) położone na terenie powiatu choszczeńskiego.	Str. 36
Tabela 12. Obszary Specjalnej Ochrony (OSO) położone na terenie powiatu choszczeńskiego.	Str. 38
Tabela 13. Potencjalne zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.	Str. 39
Tabela 14. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu I. Jakość powietrza na poszczególne elementy środowiska.	Str. 43
Tabela 15. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu II. Wody powierzchniowe i podziemne na poszczególne elementy środowiska.	Str. 46
Tabela 16. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu III. Gospodarka odpadami na poszczególne elementy środowiska.	Str. 48
Tabela 17. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu IV. Zasoby przyrodnicze powiatu choszczeńskiego na poszczególne elementy środowiska.	Str. 52
Tabela 18. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu V. Turystyka na poszczególne elementy środowiska.	Str. 54
Tabela 19. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu VI. Klimat akustyczny na poszczególne elementy środowiska.	Str. 55
Tabela 20. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu VII. Pola elektromagnetyczne na poszczególne elementy środowiska.	Str. 57
Tabela 21. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu VIII. Zapobieganie poważnym awariom na poszczególne elementy środowiska.	Str. 57
Tabela 22. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu IX. Kopaliny na poszczególne elementy środowiska.	Str. 58
Tabela 23. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu X. Jakość gleb na poszczególne elementy środowiska.	Str. 58
Tabela 24. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu XI. Edukacja ekologiczna na poszczególne elementy środowiska.	Str. 59
SPIS RYSUNKÓW:	
RYS. 1. Gospodarowanie odpadami z sektora gospodarczego (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w powiecie choszczeńskim w 2009 r.	Str. 29
RYS. 2. Gospodarowanie odpadami z sektora gospodarczego (z wyłączeniem odpadów komunalnych) na terenie powiatu choszczeńskiego w 2010 r.	Str. 29

WSTĘP

Prognoza Oddziaływania na Środowisko projektowanego „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2012 - 2015 z perspektywą na lata 2016-2019” sporządzona została w celu określenia wpływu na środowisko założonych w nim celów i zadań, zarówno krótko- jak i długoterminowych i stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Podstawę prawną opracowania prognozy stanowi art. 51, w związku z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227). Zgodnie z w/w artykułem prognoza oddziaływania na środowisko powinna:

1. zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2. określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody*,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. przedstawiać:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru, oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 53 w/w ustawy Starosta Choszczeński przed przystąpieniem do opracowywania prognozy wystąpił do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczególności informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem znak: NNZ.9022.2.2.2011 z dnia 10.01.2012 r. wniósł, aby sporządzona prognoza zawierała:

1. informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
2. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
3. propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy i skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jego przeprowadzania,
4. streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
5. określenie, analizę i ocenę:
 - a) istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b) przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oddziaływań na środowisko, w szczególności na ludzi, wodę i powietrze z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,
6. przedstawienie rozważań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na warunki życia i na zdrowie ludzi, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

Ponadto informacje zawarte w prognozie powinny być dostosowane do zawartości i stopnia szczególności projektu opracowywanego programu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie pismem znak: WOOŚ-OSZP.411.2.2012.MK z dnia 20.01.2012 r. wniósł, aby prognoza oddziaływania na środowisko wypełniała zapisy art. 51 ust. 2 w/w ustawy, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu ustaleń programu na formy ochrony przyrody ustanowione bądź wyznaczone w trybie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, wymienione w art. 6 ust. 1 tejże ustawy, oraz obszary zaproponowane do ochrony oraz cenne przyrodniczo wskazane w „Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego”.

Zapisy zawarte w w/w uzgodnieniach uwzględniono w niniejszym opracowaniu.

1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019” sporządzono w celu wypełnienia dyspozycji zawartej w przepisach ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. z 2008 Nr 25 poz. 150 z późn.zm). Celem aktualizacji programu jest realizacją założeń zawartych w dokumentach strategicznych kraju, w szczególności w Polityce Ekologicznej Państwa. Niniejsze opracowanie wyznacza cele i kierunki działań zaplanowanych do realizacji w zakresie ochrony środowiska. Jednocześnie zawiera wytyczne do sporządzenia gminnych programów ochrony środowiska.

Celem głównym prognozy oddziaływania na środowisko jest ocena wpływu na środowisko działań i celów zaproponowanych do realizacji w projektowanym programie.

2. METODYKA SPORZĄDZANIA PROGNOZY

Główną metodą zastosowaną przy opracowywaniu prognozy jest analiza, której poddano proponowane do realizacji na terenie powiatu choszczeńskiego kierunki działań. Przeanalizowano możliwe skutki realizacji przedmiotowego programu, dostępne dokumenty takie jak np. Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego, w celu określenia wpływu planowanych działań na formy ochrony przyrody oraz obiekty i obszary cenne przyrodniczo, istniejące lub planowane do utworzenia na terenie powiatu choszczeńskiego.

Do analizy przyjęto dwa warianty możliwych oddziaływań:

1. wariant „0” - nie wdrożenia programu;
2. wariant „1” - związany z realizacją opracowanego programu.

Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w oparciu o zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Posiłowano się również zapisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*.

3. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

3.1. Cele projektowanego „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019.”

Celem głównym projektowanego dokumentu jest rozwój gospodarczy powiatu choszczeńskiego przy zachowaniu wartości przyrodniczych regionu, oraz racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych. Cel ten jest zgodny z celami określonymi w dokumentach strategicznych wyższego szczebla, oraz z zasadą zrównoważonego rozwoju. Szczegółowe cele i kierunki ochrony środowiska do roku 2019 - obejmujące okres operacyjny (lata 2012 -2015) oraz perspektywiczny (lata 2016-2019) zostały wyszczególnione w poniższej tabeli nr 1 i stanowiły podstawę do określenia prognozowanego oddziaływania planowanych działań na środowisko. Zadania przewidziane do realizacji zostały wyznaczone dla następujących elementów:

1. Jakość powietrza.
2. Wody powierzchniowe i podziemne.
3. Gospodarka odpadami.
4. Zasoby przyrodnicze: prawne formy ochrony przyrody, oraz lasy.
5. Turystyka.
6. Klimat akustyczny.
7. Zapobieganie poważnym awariom.
8. Pola elektromagnetyczne.
9. Kopaliny.
10. Jakość gleb i użytkowanie terenu.
11. Edukacja ekologiczna.

TABELA 1. Cele i kierunki ochrony środowiska do roku 2019.

PRIORYTET: JAKOŚĆ POWIETRZA - POTENCJALNE MOŻLIWOŚCI OGRANICZENIA EMISJI GAZÓW DO POWIETRZA POPRZEZ ROZWÓJ ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII.
<u>Cel perspektywiczny długoterminowy (do 2019 roku):</u> <i>Realizacja działań związanych z poprawą jakości powietrza, zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej z odnawialnych źródeł.</i>
<u>Cele operacyjne krótkoterminowe (do 2015 roku):</u> <i>1. Opracowanie i realizacja programów służących ochronie powietrza.</i>
<u>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opiniowanie programów ochrony powietrza opracowywanych dla strefy zachodniopomorskiej w przypadku stwierdzenia przekroczenie norm jakości powietrza, zgodnie z roczną oceną wykonywaną przez WIOŚ. 2. Kontrola, monitorowanie i zarządzanie przyjętym „Programem ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej, którą stanowi obszar województwa zachodniopomorskiego z wyłączeniem aglomeracji szczecińskiej, ze względu na przekroczenie poziomu docelowego określonego dla ozonu”. 3. Wdrożenie działań wynikających z przyjętych programów ochrony powietrza. 4. Opracowanie lub aktualizacja programów ograniczenia niskiej emisji (PONE).

<p>5. Wdrożenie programów ograniczenia niskiej emisji np. dotacje na wymianę źródeł ogrzewania.</p>
<p>2. Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych.</p>
<p>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoring jakości powietrza. 2. Podłączanie budynków do sieci ciepłowniczej. 3. Termomodernizacja budynków, w tym budynków użyteczności publicznej. 4. Zmiany systemów ogrzewania na sprzyjające środowisku - np. wymiana ogrzewania węglowego na bardziej ekologiczne (gazowe, olejowe, z odnawialnych źródeł energii), modernizacja istniejących kotłowni. 5. Prace inwestycyjne w obszarze sieci przesyłowych, w tym kontynuacja modernizacji istniejących sieci dystrybucyjnych, rozbudowa sieci dystrybucyjnej dla nowych odbiorców i potrzeb OZE, inwestycje w zakresie linii elektroenergetycznych. 6. Budowa, modernizacja urządzeń służących redukcji zanieczyszczeń (pyłowo - gazowych) emitowanych do powietrza. 7. Prace inwestycyjne w zakresie gazownictwa. 8. Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska pod kątem dotrzymania standardów emisyjnych. 9. Budowa obwodnic, przebudowa, modernizacja/poprawa stanu technicznego istniejących dróg. 10. Tworzenie ścieżek rowerowych.
<p>3. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE).</p>
<p>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Działania prowadzące do wykorzystywania niekonwencjonalnych źródeł energii, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • <u>biogazu</u> - np. budowa biogazowni; • <u>biomasy</u> - np. produkcja paliw z biomasy, wzrost wykorzystania biomasy jako źródła energii; • <u>energii słonecznej</u> - np. wzrost stosowania przez użytkowników środowiska kolektorów słonecznych; • <u>energii wiatru</u> - np. budowa farm wiatrowych; • <u>energii geotermalnej</u> - np. poprzez wykorzystanie ciepła ziemi; • <u>energii spadku wód.</u>
<p>PRIORYTET: WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE - JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH, ZAGROŻENIA JAKOŚCI WÓD.</p>
<p>Cel perspektywiczny długoterminowy (do 2019 roku): Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych, oraz ochrona jakości wód podziemnych.</p>
<p>Cele operacyjne krótkoterminowe (do 2015 roku): 1. Poprawa jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych.</p>
<p>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa, modernizacja istniejących systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, szczególnie na obszarach wiejskich. 2. Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków - na terenach gdzie jest to uzasadnione względami ekonomicznymi i środowiskowymi. 3. Budowa kanalizacji deszczowej, modernizacja istniejącej kanalizacji, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej do odbiorników. 4. Kontrola w zakresie zagospodarowania ścieków pochodzących z gospodarstw domowych i innych źródeł poprzez np. sprawdzenie podłączenia do sieci kanalizacyjnej, wyposażenia w oczyszczalnię przydomową lub zbiornik bezodpływowy i warunki jego opróżniania. 5. Weryfikacja obszarów zagrożonych zanieczyszczeniem związkami azotu ze źródeł rolniczych.

<ol style="list-style-type: none"> 6. Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych. 7. Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych. 8. Rewitalizacja jezior oraz zagospodarowanie terenów wokół jezior dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód jeziornych przed zanieczyszczeniem.
<p>2. Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych.</p>
<p><u>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odbudowa, modernizacja koryt rzek, utrzymywanie koryt cieków naturalnych, kanałów w należyłym stanie (konserwacja, odmulenie itp.), zapewnienie należytego przepływu wód. 2. Budowa, remonty urządzeń wodnych. 3. Budowa zbiorników retencyjnych, w tym realizacja zadań zaplanowanych na terenie powiatu choszczeńskiego wynikających z „Programu małej retencji wód dla województwa zachodniopomorskiego do roku 2015.” 4. Realizacja przez ZZMiUW zadań wytyczonych do wykonania na terenie powiatu choszczeńskiego w ramach PROW 2007-2013. 5. Modernizacja, konserwacja urządzeń melioracyjnych. 6. Opracowanie projektu planu występowania zjawisk suszy w regionach RZGW Szczecin i Poznań wraz ze wskazaniem obszarów najbardziej narażonych.
<p>3. Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystanie.</p>
<p><u>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuacja budowy/modernizacji systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę. 2. Utrzymanie/przywrócenie wymaganych standardów wodom podziemnym wykorzystywanym do celów pitnych. 3. Utrzymanie/przywrócenie wymaganych standardów wodom śródlądowym, będącym środowiskiem bytowania ryb w warunkach naturalnych. 4. Utrzymanie/przywrócenie wymaganych standardów wodom wykorzystywanym do kąpieli, w szczególności pod względem sanitarnym.
<p>4. Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek.</p>
<p><u>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa oraz modernizacja istniejących budowli piętrzących, poprzez wyposażanie ich w przepławki, budowa nowych przepławek, w tym realizacja zadań zaplanowanych na terenie powiatu choszczeńskiego wynikających z „Programu budowy przepławek dla ryb na terenie województwa zachodniopomorskiego.” 2. Zwiększenie możliwości retencyjnych, oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych, na obszarach cennych przyrodniczo, ochrona siedlisk wodnych. 3. Renaturyzacja koryt i dolin rzecznych, w tym ochrona i przywracanie biotopów i naturalnych siedlisk przyrodniczych wodnych, oraz introdukcja rodzimych gatunków ryb.
<p>PRIORYTET: GOSPODARKA ODPADAMI.</p>
<p><u>Cel perspektywiczny długoterminowy (do 2019 roku):</u> Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, oraz hierarchią sposobów postępowania z odpadami.</p>
<p><u>Cele operacyjne krótkoterminowe (do 2015 roku):</u> 1. Działania związane z budową systemu gospodarki odpadami zgodnego z KPGO 2014, oraz planem gospodarki odpadami dla województwa zachodniopomorskiego.</p>
<p><u>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Edukacja ekologiczna w zakresie właściwego postępowania z odpadami. 2. Wdrażanie efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym recyklingu, odzysku energii zawartej w odpadach.

3. Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
4. Eliminacja praktyk niewłaściwej eksploatacji składowisk odpadów, oraz niewłaściwej ich rekultywacji.
5. Zapewnienie dostępu do instalacji służącej do przetwarzania odpadów posiadającej odpowiednią przepustowość.
6. Rozwój rynku surowców wtórnych i produktów zawierających te surowce poprzez wspieranie współpracy organizacji odzysku, przemysłu, jednostek samorządu terytorialnego, oraz egzekwowanie obowiązków dotyczących odzysku i recyklingu odpadów.
7. Wydawanie decyzji w zakresie gospodarowania odpadami, spełniających założenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.
8. Uczestnictwo w budowie/rozbudowie zakładów zagospodarowania odpadów (ZZO) zgodnie z założeniami WPGO obejmujących regionalne instalacje:
 - mechaniczno-biologicznego lub termicznego przekształcenia odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni;
 - składowania przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych;
 - kompostowania odpadów zielonych, sortowania poszczególnych frakcji odpadów komunalnych;
 - demontażu odpadów wielkogabarytowych;
 - przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
9. Zakończenie eksploatacji i rekultywacja składowiska odpadów w m. Pławienko gm. Bierzwnik.
10. Rekultywacja zamkniętych składowisk odpadów.

2. Działania w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:

1. Objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych - najpóźniej do 2015 roku.
2. Objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem selektywnego zbierania odpadów - najpóźniej do 2015 roku.
3. Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko odpadów, tak aby nie było składowanych:
 - w 2013 r. więcej niż 50 %,
 - w 2020 r. więcej niż 35 %,
 masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.
4. Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 60 % wytworzonych odpadów do końca 2014 r.
5. Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących z gospodarstw domowych, i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych minimum 50% masy do 2020 roku.
6. Monitoring i bieżąca likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów.

3. Działania w zakresie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi.

Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:

1. Monitoring prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi.
2. Zwiększenie kontroli nad prowadzeniem gospodarki odpadami medycznymi i weterynaryjnymi wytwarzanymi przez małych wytwórców (w małych ilościach).
3. Rozbudowa infrastruktury technicznej w zakresie:
 - zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
 - zbierania zużytych opon;
 - selektywnego zbierania, przetwarzania wykorzystania odpadów z budowy remontów i demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury drogowej.
4. Prowadzenie kontroli podmiotów prowadzących punkty zbierania pojazdów, stacje demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.
5. Zbieranie pojazdów usuniętych z drogi zgodnie z ustawą *Prawo o ruchu drogowym*,

<p>i przekazywanie do stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.</p> <p>6. Realizacja działań zawartych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.”</p> <p>7. Ograniczenie składowania osadów ściekowych.</p> <p>8. Monitoring terenu po zlikwidowanym mogilniku, zlokalizowanym w Pomieniu gm. Recz</p>
<p>PRIORYTET: ZASOBY PRZYRODNICZE POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO - PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY, LASY.</p>
<p><u>Cel perspektywiczny długoterminowy (do 2019 roku):</u> <i>Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrodniczych.</i></p>
<p><u>Cele operacyjne krótkoterminowe (do 2015 roku):</u> 1. Udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych powiatu.</p>
<p><u>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuacja inwentaryzacji przyrodniczej województwa (w tym powiatu choszczeńskiego), w szczególności obszarów Natura 2000 - inwentaryzacja tych obszarów pod kątem tworzonych Planów Zadań Ochronnych. 2. Edukacja mająca na celu podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych, oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego.
<p>2. Stworzenie prawno - organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody.</p>
<p><u>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie planu ochrony dla Drawieńskiego Parku Narodowego. 2. Opracowanie Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000, zlokalizowanych w obrębie powiatu choszczeńskiego. 3. Opracowanie planów ochrony dla istniejących w powiecie choszczeńskim rezerwatów przyrody, nie posiadających takich planów. 4. Tworzenie nowych form ochrony przyrody.
<p>3. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk, oraz populacji gatunków zagrożonych.</p>
<p><u>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoring stanu gatunków i siedlisk będących przedmiotem ochrony na obszarach Natura 2000, innych cennych przyrodniczo terenów, oraz przeciwdziałanie pogarszaniu się tego stanu. 2. Czynna ochrona siedlisk cennych przyrodniczo (np. terenów podmokłych, łąk, wrzosowisk). 3. Przebudowa drzewostanów pod kątem zgodności z siedliskiem, z dużym uwzględnieniem obszarów chronionych. 4. Odtwarzanie cennych przyrodniczo zadrzewień przydrożnych, terenów zieleni. 5. Opracowanie/wdrażanie programów ochrony gatunków zagrożonych. 6. Opracowanie/wdrażanie systemów zarządzania obszarami cennymi przyrodniczo, wraz z tworzeniem infrastruktury edukacyjnej, informacyjnej, turystycznej, oraz służącej ochronie przyrody. 7. Szkolenie i wsparcie rolników we wdrażaniu programów rolnośrodowiskowych.
<p>4. Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska.</p>
<p><u>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja „Krajowego programu zwiększania lesistości.” 2. Zalesianie nowych terenów, w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków, przy uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczo - krajobrazowych. 3. Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej na obszarach leśnych. 4. Tworzenie spójnych kompleksów leśnych, szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów. 5. Zwiększanie ilości i powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz zwiększanie rekultywacji terenów leśnych zdegradowanych, w tym:

<ul style="list-style-type: none"> • rekultywacja na cele przyrodnicze leśnych terenów zdegradowanych; • odtwarzanie terenów leśnych zniszczonych przez katastrofy, oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych np. budowa/przebudowa/modernizacja dróg leśnych wyznaczonych jako drogi pożarowe.
6. Renaturyzacja obszarów leśnych.
5. <i>Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych.</i>
<u>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</u>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja planów urządzania lasów. 2. Realizacja uproszczonych planów urządzania lasów, oraz zadań wynikających z decyzji określających zadania z zakresu gospodarki leśnej.
6. <i>Edukacja leśna społeczeństwa, dostosowanie lasów do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych.</i>
<u>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</u>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa, udostępnianie lasów - rozwój posiadanej infrastruktury (pola biwakowe, szlaki turystyczne), poszerzanie bazy edukacyjnej. 2. Prowadzenie doradztwa dla właścicieli gruntów korzystających z wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem. 3. Promocja turystyki związanej z korzystaniem z terenów leśnych, łowiectwem, turystyki ekologicznej i rowerowej.
7. <i>Identyfikacja zagrożeń lasów i zapobieganie ich skutkom.</i>
<u>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</u>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie i ograniczenie występowania szkodników owadzi w lasach. 2. Monitorowanie i ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach (np. poprzez modernizację/zakup sprzętu przeciwpożarowego, wczesnego wykrywania pożarów lasu, sprzętu patrolowo-gaśniczego). 3. Budowa/przebudowa/modernizacja dróg leśnych uznanych za pożarowe. 4. Wykonanie sztucznych zbiorników na potrzeby gaśnicze na terenach leśnych, gdzie nie ma dostępu do naturalnych źródeł poboru wody. 5. Retencjonowanie wody na obszarach leśnych. 6. Wzmacnianie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem, dewastacją).
PRIORYTET: TURYSTYKA.
<u>Cel perspektywiczny długoterminowy (do 2019 roku):</u>
<i>Zrównoważone wykorzystanie zasobów przyrodniczych powiatu choszczeńskiego w rozwoju turystyki.</i>
<u>Cele operacyjne krótkoterminowe (do 2015 roku):</u>
1. <i>Wdrożenie zasad zrównoważonej turystyki na obszarach chronionych.</i>
<u>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</u>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Określenie pojemności i chłonności turystycznej miejsc szczególnie cennych przyrodniczo. 2. Dostosowanie infrastruktury i zasad zarządzania ruchem turystycznym do oszacowanych poziomów chłonności i pojemności turystycznej. 3. Opracowanie koncepcji wykorzystania zasobów przyrodniczych regionu wraz z podziałem obszarów cennych przyrodniczo na strefy (w zależności od dostępności i zagospodarowania), przy uwzględnieniu bogactwa siedlisk, ich odporności na presję turystyczną.
2. <i>Promocja przyrodniczych walorów turystycznych powiatu choszczeńskiego.</i>
<u>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</u>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie i wdrożenie systemów informacyjnych o przyrodniczych walorach turystycznych uwzględniających walory powiatu choszczeńskiego, spójne ze zintegrowanym system zarządzania obszarami chronionymi. 2. Kampanie promocyjne podkreślające znaczenie walorów przyrodniczych powiatu choszczeńskiego.

<p>Cel perspektywiczny długoterminowy (do 2019 roku): <i>Tworzenie warunków do aktywnego uprawiania turystyki przy wykorzystaniu posiadanych walorów naturalnych obszaru, sprzyjających rozwojowi społeczno – gospodarczemu powiatu choszczeńskiego oraz podniesieniu konkurencyjności regionu przy jednoczesnym zachowaniu walorów kulturowych i przyrodniczych.</i></p>
<p>Cele operacyjne krótkoterminowe (do 2015 roku): 1. Realizacja zadań wynikających z projektowanej „Strategii Rozwoju Turystyki Powiatu Choszczeńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2020”.</p>
<p>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu: 1. Tworzenie produktu turystycznego. 2. Promocja produktów oraz walorów turystycznych. 3. Rozwój zasobów ludzkich w zakresie turystyki.</p>
<p>Cel perspektywiczny długoterminowy (do 2019 roku): <i>Poprawa klimatu akustycznego poprzez obniżenie poziomu hałasu do obowiązujących standardów.</i></p>
<p>Cele operacyjne krótkoterminowe (do 2015 roku): 1. Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców powiatu na ponadnormatywny hałas.</p>
<p>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu: 1. Opracowanie map akustycznych, jeśli będą wymagane. 2. Opracowanie i realizacja wynikających z map akustycznych programów ochrony przed hałasem, jeżeli będą wymagane. 3. Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu.</p>
<p>2. Ograniczenie uciążliwości akustycznych dla mieszkańców powiatu choszczeńskiego.</p>
<p>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu: 1. Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców powiatu ponadnormatywnym hałasem poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • budowę obwodnic i dróg alternatywnych do dróg istniejących (wraz z odpowiednim zabezpieczeniem akustycznym); • przebudowę i remonty nawierzchni istniejących dróg; • wprowadzenie ograniczeń prędkości; 2. Opracowanie i wdrożenie zasad organizacji ruchu w celu obniżenia emisji hałasu do środowiska, oraz utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania, w przypadku braku możliwości zastosowania rozwiązań technicznych ograniczających hałas. 3. Ograniczenie uciążliwości akustycznej w miejscach jej występowania (szczególnie w okolicach: szpitali, szkół, przedszkoli, internatów itp.) poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • budowę ekranów akustycznych, wałów ziemnych; • tworzenie pasów zieleni ochronnej, szczególnie przy trasach komunikacyjnych; • zwiększenie izolacyjności akustycznej budynków (np. poprzez wymianę okien). 4. Ograniczenie hałasu emitowanego przez środki transportu np. poprzez modernizację tras komunikacyjnych, torów kolejowych itp. 5. Zapewnienie przestrzegania zasady strefowania (rozgraniczania terenów o zróżnicowanych funkcjach) w planowaniu przestrzennym, oraz wprowadzenie zapisów dotyczących standardów akustycznych dla poszczególnych terenów. 6. Edukacja ekologiczna i promocja korzystania z transportu rowerowego, komunikacji zbiorowej, oraz proekologicznego korzystania z samochodów. 7. Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w przypadku stwierdzenia, że w wyniku działalności, poza zakładem przekroczone zostały dopuszczalne poziomy hałasu.</p>
<p>PRIORYTET: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.</p>
<p>Cel perspektywiczny długoterminowy (do 2019 roku): <i>Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.</i></p>
<p>Cele operacyjne krótkoterminowe (do 2015 roku): 1. Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych.</p>

<p>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie monitoringu pól elektromagnetycznych. 2. Przyjmowanie i weryfikacja informacji zawartych w zgłoszeniach instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne, w szczególności sprawozdań z pomiarów pól elektromagnetycznych emitowanych w wyniku pracy instalacji.
<p>PRIORYTET: Zapobieganie poważnym awariom.</p>
<p>Cel perspektywiczny długoterminowy (do 2019 roku): <i>Zmniejszenie skutków wystąpienia poważnych awarii przemysłowych, oraz ograniczanie ryzyka ich występowania.</i></p>
<p>Cele operacyjne krótkoterminowe (do 2015 roku):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Zmniejszenie zagrożenia i minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia poważnej awarii.</i>
<p>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie kontroli na terenie zakładów przemysłowych. 2. Wzmacnianie kadr pracowniczych prowadzących monitoring środowiska (straży pożarnej, WIOŚ). 3. Wyposażenie służb monitoringu w odpowiedni sprzęt umożliwiający podjęcie działań ratowniczych w przypadku wystąpienia zagrożenia, awarii, katastrofy.
<p><i>2. Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych.</i></p>
<p>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie działalności jednostek reagowania kryzysowego. 2. Kontrole pojazdów przewożących substancje niebezpieczne.
<p><i>3. Wykreowanie właściwych postaw obywateli w sytuacji wystąpienia zagrożenia dla środowiska, np. w przypadku poważnej awarii przemysłowej.</i></p>
<p>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Edukacja wśród mieszkańców gmin powiatu choszczeńskiego w zakresie właściwego zachowania się w przypadku wystąpienia zagrożenia dla środowiska.
<p>PRIORYTET: KOPALINY</p>
<p>Cel perspektywiczny długoterminowy (do 2019 roku): <i>Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi.</i></p>
<p>Cele operacyjne krótkoterminowe (do 2015 roku):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach, oraz ochrona środowiska naturalnego przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego.</i>
<p>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin. 2. Kontrole w zakresie wykonywania udzielonych koncesji. 3. Współpraca w tworzeniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, z uwzględnieniem kopalin i ich ochrony przed trwałym zainwestowaniem nie górniczym. 4. Ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego.
<p>PRIORYTET: JAKOŚĆ GLEB.</p>
<p>Cel perspektywiczny długoterminowy (do 2019 roku): <i>Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem, oraz rekultywacja terenów zdegradowanych.</i></p>
<p>Cele operacyjne krótkoterminowe (do 2015 roku):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa, oraz działalności gospodarczej.</i>
<p>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szkolenia rolników dot. promocji rolnictwa ekologicznego. 2. Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi. 3. Ochrona gleb przed erozją, ograniczanie zjawisk nadmiernej eksploatacji i zanieczyszczenia gleb, również w innych sektorach gospodarki. 4. Ochrona gleb przed zakwaszeniem, oraz działania zmierzające do odkwaszenia gleb.
<p><i>2. Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych.</i></p>
<p>Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu:</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój systemu monitoringu/identyfikacji terenów zdegradowanych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • monitoring azotu mineralnego w glebie; • monitoring azotu i fosforu w wodach do głębokości 90 cm pod powierzchnią gleby; • monitoring siarki siarczanowej i ogólnej w glebie. 2. Rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych. 3. Rekultywacja zamkniętych składowisk odpadów.
PRIORYTET: EDUKACJA EKOLOGICZNA.
Cel perspektywiczny długoterminowy (do 2019 roku): <i>Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu choszczeńskiego, oraz wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska.</i>
Cele operacyjne krótkoterminowe (do 2015 roku): <i>1. Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu w zakresie ochrony powietrza, gospodarki odpadami, zużycia wody i jej zanieczyszczenia, oraz pozostałych komponentów środowiska.</i>
Plan operacyjny (szczegółowe działania) dla wytyczonego celu: <ol style="list-style-type: none"> 1. Działania dotyczące podnoszenia świadomości na temat możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł energii, właściwej gospodarki odpadami, wpływu nieprawidłowej gospodarki ściekowej na jakość wód, właściwego nawożenia gleb, promowanie rolnictwa ekologicznego itp. (np. poprzez artykuły w prasie, Internecie). 2. Organizowanie szkoleń dla rolników z zakresu właściwego nawożenia, stosowania dobrych praktyk rolniczych i ochrony gleb oraz promocja rolnictwa ekologicznego.
2. Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem. <ol style="list-style-type: none"> 1. Zamieszczanie na stronach internetowych informacji o środowisku, oraz linków do stron internetowych zawierających takie informacje.

3.2. Powiązania projektu programu ochrony środowiska z innymi dokumentami.

W projekcie programu ochrony środowiska opracowanym dla powiatu choszczeńskiego uwzględniono wymienione w tabeli 1 kierunki działań, wynikające i powiązane z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego tj:

1. Polityka Ekologiczna Państwa 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. Stanowi ona dokument strategiczny wyznaczający główne cele i najważniejsze priorytety polityki ekologicznej państwa, konieczne do realizacji w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony środowiska naturalnego. Kierunki działań obejmują ochronę zasobów naturalnych w zakresie: ochrony przyrody, lasów, ochrony wód, powierzchni ziemi, gospodarki odpadami, ochrony kopaliny, ochrony przed poważnymi awariami, ochrony powietrza, oraz ochrony przed hałasem i polami elektromagnetycznymi. W projekcie opracowanego programu uwzględniono założenia tego dokumentu.

2. Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej. Powyższy dokument uznaje edukację ekologiczną jako jeden z podstawowych elementów realizacji Polityki Ekologicznej Państwa. W projekcie powiatowego programu ochrony środowiska, wśród zadań przypisanych do realizacji poszczególnym jednostkom uwzględniono działania związane z edukacją ekologiczną.

3. Polityka Energetyczna Polski do 2030 r. Określa cele w zakresie: poprawy efektywności energetycznej, wzrostu bezpieczeństwa energetycznego, rozwoju i wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE), rozwoju konkurencyjnych rynków paliw i energii oraz w zakresie ograniczenia oddziaływania energetyki na środowisko. W opracowaniu uwzględniono zadania zmierzające do realizacji tego celu - w szczególności wśród zadań mających wpływ na jakość powietrza.

4. Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych. Określa zadania dla rozwoju energii ze źródeł odnawialnych tj. biomasy, energetyki wodnej, słonecznej, fotowoltaiki, geotermii, biogazu, energii wiatrowej, oraz w oparciu o pompy ciepła. Zadania dla rozwoju

energii pochodzącej z źródeł odnawialnych zostały uwzględnione w projekcie opracowanego programu.

5. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014. Określa szczegółowe zadania zaplanowane do osiągnięcia w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, biodegradowalnymi, niebezpiecznymi, oraz innymi odpadami takimi jak: zużyte opony, z budowy i remontów, komunalne osady ściekowe czy odpady opakowaniowe. W niniejszym programie uwzględniono cele zamierzone do osiągnięcia w zakresie gospodarki odpadami.

6. Krajowy Plan Oczyszczania Kraju z Azbestu. Celem planu jest wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych i środowiskowych spowodowanych azbestem, poprzez sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów i odpadów zawierających azbest. Zadania dotyczące gospodarowania odpadami azbestowymi w ramach Krajowego Planu Oczyszczania Kraju z Azbestu zostały uwzględnione w projekcie programu ochrony środowiska.

7. Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Program działań na 2007-2013. Określa cele operacyjne, których realizacja będzie miała korzystny wpływ na ochronę i racjonalne użytkowanie różnorodności biologicznej. W opracowanym projekcie wskazano zadania, które mają chronić różnorodność biologiczną, w działaniach związanych z ochroną przyrody oraz ochroną ekosystemów leśnych.

8. Krajowy Program Oczyszczalnia Ścieków Komunalnych. Program określa konieczność wyposażenia do 31 grudnia 2015 r.:

- wszystkich aglomeracji ≥ 200 RLM w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków o efekcie oczyszczania uzależnione od wielkości oczyszczalni,
- w oczyszczalni ścieków zapewniające odpowiednie oczyszczanie, aglomeracje <2000 RLM posiadające w dniu przystąpienia Polski do Unii systemy kanalizacji sanitarnej;
- zakłady przemysłu rolno-spożywczego o wielkości >4000 RLM, odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód, w urządzenia zapewniające wymagane przepisami prawa standardy ochrony wód.

Zadania związane z gospodarką ściekową mające wpływ na jakość wód zostały wpisane do realizacji w projekcie programu.

9. Plany gospodarowania wodami. Celem głównym jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód do 2015 roku. Cel wynika z wprowadzenia do polityki zasady zrównoważonego rozwoju i dotyczy: zaspokojenia zapotrzebowania ludności w wodę, rolnictwa i przemysłu, promowania zrównoważonego korzystania z wód, ochrony wód i ekosystemów znajdujących się w dobrym stanie ekologicznym, poprawy jakości wód i stanu ekosystemów zdegradowanych działalnością człowieka, zmniejszenia zanieczyszczenia wód podziemnych, zmniejszenia skutków powodzi i suszy. W/w działania zostały uwzględnione w projekcie programu.

10. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego. Dokument wyszczególnia cele strategiczne przyjęte do realizacji na terenie województwa zachodniopomorskiego, uwzględnione również w projekcie opracowanego programu.

11. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy 2013-2018. Dokument zawiera analizę stanu gospodarki odpadami w województwie zachodniopomorskim, uwzględnia założenia określone w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2014, oraz wyznacza szczegółowe zadania niezbędne do realizacji, zmierzające do poprawy stanu gospodarki odpadami. Ujęte w w/w dokumencie działania zostały uwzględnione w projekcie programu ochrony środowiska.

12. Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019. Dokument stanowi aktualizację poprzedniego programu ochrony środowiska na lata 2008-2012. Celem jest realizacja założeń strategicznych kraju, ze szczególnym uwzględnieniem Polityki Ekologicznej Państwa. Program określa cele krótko- i długoterminowe ustalone do realizacji w latach objętych programem. Ponadto zawiera wytyczne do sporządzania powiatowych programów ochrony środowiska. W opracowywanym projekcie programu ochrony środowiska dla powiatu choszczeńskiego dla zachowania spójności obu dokumentów zostały uwzględnione w/w wytyczne, oraz określone do realizacji zadania.

13. Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Zachodniopomorskim do 2015 roku. Dokument opisuje koncepcję rozwoju turystyki w regionie. Działania ujęte do realizacji w w/w dokumencie znalazły swoje odzwierciedlenie w opracowanym projekcie programu.

14. Program Edukacji Ekologicznej Województwa Zachodniopomorskiego. Cele programu edukacji zostały uwzględnione w opracowywanym projekcie programie ochrony środowiska, poprzez ujęcie w kierunkach ochrony środowiska działań zmierzających do zwiększenia świadomości ekologicznej społeczeństwa.

15. Program Małej Retencji Wód dla Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015. Obejmuje on swoim zakresem budowę/odbudowę istniejącego systemu nawodnień - zastawek, przepustów również na terenie powiatu choszczeńskiego. Zadania te zostały uwzględnione do realizacji w opracowanym projekcie programu ochrony środowiska.

16. Program budowy przepławek dla ryb na terenie Województwa Zachodniopomorskiego. Program uwzględnia etapowanie budowy przepławek pod kątem pilności ich realizacji w aspekcie uwarunkowań przyrodniczych i gospodarczych oraz możliwości technicznych. Na terenie powiatu choszczeńskiego zgodnie z programem budowy przepławek przewiduje się wykonanie przepławek przy istniejących na rzekach obiektach piętrzących.

17. Aktualizacja Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Zachodniopomorskiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych 2008-2030 wraz z oceną wykonania za okres 2008 - 2010. Program obejmuje zadania inwestycyjne wyznaczone do realizacji na terenie powiatu choszczeńskiego przez Zachodniopomorski Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych Terenowy Oddział w Choszcznie tj. modernizację koryt rzek, podpiętrzanie jezior, odbudowa budowli piętrzących, remonty progów itp. Zadania te zostały uwzględnione do realizacji w opracowywanym programie ochrony środowiska.

18. Program działań mający na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Programem działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych objęto obszar szczególnie narażony, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych należy ograniczyć. Na terenie powiatu choszczeńskiego obszar szczególnie narażony obejmuje część Gminy Pełczyce. Celem Programu jest poprawa naruszonych standardów jakości środowiska i przywrócenie wymaganych standardów jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym szczególnie wykorzystywanych dla potrzeb ludności oraz niedopuszczenie do pogorszenia stanu czystości tych wód.

19. Program ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej, którą stanowi obszar województwa zachodniopomorskiego z wyłączeniem aglomeracji szczecińskiej, ze względu na przekroczenie poziomu docelowego określonego dla ozonu. Głównym celem sporządzenia programu jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza w zakresie zanieczyszczenia ozonem. Program wskazuje istotne powody występowania przekroczeń poziomów docelowych ozonu, oraz listę możliwych działań, których wdrożenie umożliwi obniżenie poziomu zanieczyszczeń. W projekcie programu ochrony środowiska uwzględniono zadania wynikające z przyjęcia tego dokumentu.

20. Strategia rozwoju powiatu choszczeńskiego na lata 2007-2015. Stanowi załącznik do Uchwały Rady Powiatu w Choszcznie Nr VI/60/2007 z dnia 14 września 2007 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Choszczeńskiego na lata 2007-2015. Strategia jest dokumentem na podstawie którego powiat kształtuje i realizuje swoją politykę rozwoju, wytycza kierunki tej polityki, oraz określa strategiczne cele. Część zadań wyznaczonych do realizacji w projekcie powiatowego programu pokrywa się z celami strategicznymi wyznaczonymi do realizacji w strategii powiatu np. w zakresie rozwoju infrastruktury drogowej, wodociągowej, kanalizacyjnej, czy też w zakresie racjonalnego gospodarowania odpadami.

21. Projekt Strategii Rozwoju Turystyki Powiatu Choszczeńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2020. Projekt powstał na podstawie analizy walorów powiatu choszczeńskiego mających znaczenie dla turystyki, oraz na podstawie i z uwzględnieniem Strategii Rozwoju Lokalnych Grup Działania: LGD Partnerstwo Drawy, Lokalnej Grupy Działania (LGD) Lider Pojezierza, Lokalnej Organizacji Turystycznej Wokół Jezior, Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka (LGR) Partnerstwo Jezior, działających na terenie powiatu choszczeńskiego, oraz dokumentów programowych poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu choszczeńskiego.

22. Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2018. Celem aktualizacji planu było określenie stanu gospodarki

odpadami w powiecie choszczeńskim oraz przedstawienie działań mających wpływ na system gospodarki odpadami w powiecie.

23. Mapa akustyczna Recza w otoczeniu drogi krajowej nr 10 oraz drogi wojewódzkiej nr 151.

Klimat akustyczny miasta Recz oceniony został na podstawie badań i modelowania hałasu drogowego. W w/w opracowaniu, w celu poprawnego wykorzystania mapy akustycznej, zalecono uwzględnienie wyników analiz akustycznych dla obszarów zagrożonych ponadnormatywnym hałasem w dokumentach strategicznych tworzonych na różnych szczeblach (województwa, powiatu, gminy), szczególnie w programach ochrony środowiska, strategiach rozwoju i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W opracowanym programie ochrony środowiska uwzględniono w/w informacje.

4. OCENA STANU ŚRODOWISKA W POWIECIE CHOSZCZEŃSKIM ORAZ NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM

4.1. Rzeźba terenu, jakość i użytkowanie gleb

Teren powiatu ukształtowany jest wyżynnie. Różnice wysokości są jednak niewielkie. Ukształtowanie terenu nie stwarza problemów w zagospodarowaniu obszarów powiatu i sprzyja rozwojowi rolnictwa i osadnictwa. Występuje niewiele czynników wpływających na przeobrażenia terenu. Na terenie powiatu choszczeńskiego nie występują gleby pierwszej klasy bonitacyjnej. Gleby klasy drugiej występują w znikomych ilościach (0,02%), głównie na terenie gminy Pełczyce. Najwięcej jest gleb średniej klasy tj. IV-IVb (50,6%).

Na stan i jakość gleb może mieć wpływ wiele czynników tj. erozja wietrzna, wodna, susza. Erozję gleb przyspiesza również działalność człowieka, prowadząca niekiedy do degradacji gleb spowodowanej niszczeniem szaty roślinnej (np. w wyniku wypalania roślinności), niewłaściwej uprawy gruntów rolnych i nieodpowiedniego doboru roślin uprawnych. Zmiany warunków atmosferycznych i występujące anomalie pogodowe mogą również mieć negatywny wpływ na jakość gleb np. w wyniku częstych suszy, lub nadmiernych opadów atmosferycznych.

Wśród czynników mogących wpływać na zmiany krajobrazu i przypowierzchniowej warstwy skorupy ziemskiej są kopalnie oraz związana z nimi infrastruktura. Jednakże mała ilość złóż naturalnych surowców i niewielki przemysł wydobywczy pozwalają zachować rzeźbę terenu w niezmienionym stanie. Starosta jako organ administracji geologicznej w 2010 r. wydał jedną koncesję na poszukiwanie i rozpoznanie złóż kruszywa naturalnego „Pełczyce - Południe” gmina Pełczyce dla Kopalni Surowców Mineralnych "Stężyca" w Kłodawie. W/w koncesja została wygaszona, gdyż nie rozpoczęto w/w działalności. Starosta Choszczeński w 2011 r. przeprowadził 2 wizje lokalne miejsc nielegalnego wydobywania kopalin. Obie sprawy zostały przekazane policji.

4.1.1. Tereny zdegradowane i zdewastowane

Starosta prowadzi rejestr gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania. Według w/w rejestru na terenie powiatu choszczeńskiego (stan na 01.01.2012 r.) do rekultywacji pozostało 7,28 ha. W 2011 r. zakończono rekultywację wyrobiska poźwirowego w m. Wierzchno. Grunty zostały przeklasyfikowane na: Lz-RVI oraz RVI. W celu weryfikacji zapisów w rejestrze ze stanem faktycznym przeprowadza się oględziny w terenie na wskazanych w rejestrze działkach ewidencyjnych. Niejednokrotnie okazuje się, że na wskazanej w rejestrze działce nie występują użytki kopalne, ani grunty wymagające rekultywacji, gdyż np. działka użytkowana jest rolniczo lub stanowi nieużytek intensywnie porośnięty roślinnością (trawy, drzewa, krzewy). Na podstawie dokonanych wizji lokalnych

w 2009 r. wykreślono z rejestru gruntów zdewastowanych i zdegradowanych podlegających rekultywacji i zagospodarowaniu powierzchnię równą 2,42 ha.

4.2. Wody podziemne

Na obszarze województwa zachodniopomorskiego, na którego terenie znajduje się powiat choszczeński, przeważają wody zgromadzone w utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych.

Na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się fragmenty trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) o numerach 125, 135 i 136. Zestawienie parametrów charakterystycznych dla tych zbiorników przedstawia tabela 2.

TABELA 2. Parametry GZWP występujących na terenie powiatu.

Nr GZWP	Nazwa GZWP	Powierzchnia w km ²	Wiek skał	Średnia głębokość ujęć [m]	Zasoby dyspozycyjne [tys.m ³ /d]
1.	2.	3.	4.	5.	6.
125	Zbiornik Wałcz - Pila	1712	Q _{SM}	50	51,5
135	Zbiornik Barlinek	170	Q _M	65	169,0
136	Zbiornik Dobiegniew	180	Q _M	50	52

Źródło: WIOŚ Szczecin: „Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w roku 2004-2005”.

Q_{SM} - zbiornik czwartorzędowy sandrowo-międzymorenowy,
Q_M - zbiornik czwartorzędowy międzymorenowy.

4.2.1. Jakość wód podziemnych

Monitoring jakości wód podziemnych jest częścią Państwowego Monitoringu Środowiska. Badania prowadzone są w jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd), w tym w częściach uznanych za zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów narażonych na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego. Badania na poziomie krajowym wykonywane są w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie.

W 2009 r. nie wykonywano badań wód podziemnych na terenie powiatu choszczeńskiego. W 2010 roku badania wód podziemnych na terenie powiatu choszczeńskiego wykonywane były przez Państwowy Instytut Geologiczny w ramach monitoringu diagnostycznego w 3 punktach pomiarowych, w miejscowości Wardyń (punkt nr 298), Łasko (punkt nr 1161) i Niemieńsko (punkt nr 2022). Zestawienie punktów pomiarowych i wyniki oceny jakości wód badanych w tych punktach zostało przedstawione w tabeli 3.

TABELA 3. Zestawienie punktów pomiarowych i wyniki oceny jakości wód podziemnych badanych w ramach monitoringu krajowego na terenie powiatu choszczeńskiego w 2010 roku.

Numer punktu w monitoringu krajowym	Nazwa punktu	Miejscowość	Gmina	Rodzaj monitoringu (1)	Stratygrafia ujętego poziomu wodonośnego	Typ wód (2)	Typ ośrodka	Użytkowanie terenu	JCWPd (3)	Klasa jakości wód (4)				Wskaźniki determinujące jakość wód w 2010 r. (4)			Wskaźniki przekraczające normy dla wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi w 2010 r. (5)	Ocena stanu chemicznego wód w 2010 roku.	Zawartość azotanów w 2010 r. (mg/dm ³)	Ocena zanieczyszczenia wód azotanami (6)	
										2007	2008	2009	2010	w klasie III	w klasie IV	w klasie V				40-50 mg NO ₃ /l	>50 mg NO ₃ /l
298	Choszczno - Wardyń	Wardyń	Choszczno	M D	Q	W	porowy	obszary zabudowane	7	III			III	Ca, Fe			Ca, Fe	dobry	0,01	NIE	NIE
1161	Lasko	Lasko	Bierzwnik	M D	Q	W	porowy	obszary zabudowane	27				III	O ₂ (pomiar terenowy)			Fe, Mn	dobry	0,04	NIE	NIE
2022	Niemieńsko	Niemieńsko	Drawno	M D	Q	G	porowy	obszary zabudowane	27	II			III	temp			Mn	dobry	0,20	NIE	NIE

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2010 roku - WIOŚ Szczecin 2011 r.

OBJAŚNIENIA:

1. MD - krajowy monitoring diagnostyczny,
2. W - wody wstępne, G - wody gruntowe,
3. Nr JCWPd (jednolita część wód podziemnych)
4. W 2007 r. - ocena według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 roku w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz.U. Nr 32 poz. 284), w latach 2008-2010 ocena wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. Nr 143 poz. 896);
5. Ocena według rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. Nr 72 poz. 466);
6. Ocena według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczenia wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz.U. Nr 241 poz. 2093).

4.3. Wody powierzchniowe

4.3.1. Stan czystości rzek

W roku 2009 r. w ramach monitoringu wód powierzchniowych badano jedynie część rzek. Jakość rzek kontrolowano w 6 punktach pomiarowo - kontrolnych. Trzy z nich: „Ina powyżej Recza Pomorskiego”, „Stobnica ujście do Iny (na drodze Choszczno - Recz)”, „Wardynka ujście do Stobnicy (na drodze Chełpa - Wardyń)”, usytuowane są w jednolitej części wód (jcw) „Ina od źródeł do Stopnicy”. Ponadto badano wody w zlewni Drawy na trzech stanowiskach:

1. „Słopica ujście do Drawy w miejscowości Międzybórz” - jcw „Słopica”;
2. „Korytnica ujście do Drawy w miejscowości Bogdanka” - jcw „Korytnica”;
3. „Drawa powyżej ujścia Korytnicy w miejscowości Bogdanka” - jcw „Drawa nad jeziorem Dębno Wielkie do Międzyrzeckiej Strugi”.

Na stanowiskach tych realizowano program monitoringu diagnostycznego (MD), operacyjnego (MO) oraz badania według ich funkcji gospodarczej: wody będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (MR). Oprócz wskaźników fizykochemicznych i biologicznych, prowadzone były badania substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, oraz badania substancji priorytetowych, w zakresie dostosowanym do możliwości finansowych i technicznych laboratoriów WIOŚ w Szczecinie. Wyniki oceny monitorowanych jednolitych części wód przedstawiono w tabeli 4.

TABELA 4. Wyniki oceny monitorowanych jednolitych części wód.

Nazwa jednolitej części wód (jcw)	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Rodzaj monitoringu	Ocena elementów biologicznych	Ocena elementów fizykochemicznych wg załącznika 1.	Ocena substancji szczególnie szkodliwych wg załącznika 5	Ocena stanu ekologicznego.	Ocena stanu chemicznego wg załącznika 8.	Ocena stanu w ppk.	Ocena stanu jednolitej części wód.
Ina od źródeł do Stobnicy	Ina poniżej Recza Pomorskiego	MD	II	poniżej dobrego	dobry i powyżej dobrego	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zły
	Stobnica ujście Iny (na drodze Choszczno - Recz).	MO	b.d.	poniżej dobrego	b.d.	b.d.	b.d.	zły	
	Wardynka ujście do Stobnicy (na drodze Wardyń - Chełpa).	MO, MR	b.d.	II	b.d.	b.d.	b.d.	b.o.	
Słopica	Słopica ujście do Drawy m.	MD,	II	II	dobry i powyżej	dobry	dobry	dobry	dobry

	Międzybór.	MR			dobrego				
Korytnica	Korytnica ujście do Drawy m. Bogdanka.	MD, MR	II	II	dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry	dobry	dobry
Drawa od jez. Dębno Wielkie do Mierzęckiej Strugi	Drawa pow. Ujścia Korytnicy m. Bogdanka.	MD	II	II	dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry	dobry	dobry

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2009 r. – WIOŚ Szczecin

Wykaz skrótów:

b.d. – brak danych

b.o. – brak oceny

MD – monitoring diagnostyczny.

MO – monitoring operacyjny.

MR – monitoring wód wg ich funkcji gospodarczej: wody będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych.

Stan wód dobry wg załącznika 5 do rozporządzenia MŚ w/s klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

W 2010 r. prowadzono badania jedynie JCW „Mała Ina od źródeł do dopływu spod Pomietowa” - nazwa punktu pomiarowego „Mała Ina - poniżej Sądowa”. Podstawą prowadzenia badań w danym roku był „Program Monitoringu Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2010-2012”. Realizowano tu program monitoringu operacyjnego, oraz program monitoringu określony dla wód, które są przeznaczone do bytowania ryb.” Wyniki oceny w/w oceny JCW przedstawiono w tabeli nr 5.

TABELA 5. Wyniki oceny JCW „Mała Ina od źródeł do Dopływu spod Pomietowa.”

Nazwa elementu jakości wód	Nazwa wskaźnika jakości	Klasa
ELEMENTY BIOLOGICZNE	Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO)	III
	Klasa elementów biologicznych	III
ELEMENTY FIZYKOCHEMICZNE	Temperatura	I
	Zawiesina ogólna	I
	Tlen rozpuszczony	II
	BZT ₅	II
	OWO	PPD
	Przewodność	I
	Substancje rozpuszczone	II
	Odczyn pH	I
	Azot amonowy	I
	Azot Kiejdahla	II
	Azot azotanowy	PPD
	Azot ogólny	II
	Fosfor ogólny	II
	Klasa elementów fizykochemicznych	PPD
POTENCJAŁ EKOLOGICZNY		III

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2010 roku - WIOŚ Szczecin 2011 r.

Objaśnienia:

Klasa elementów biologicznych potencjał ekologiczny: Klasa elementów fizykochemicznych:

I potencjał maksymalny

II potencjał dobry

I potencjał maksymalny

II potencjał dobry

III	potencjał umiarkowany
IV	potencjał słaby
V	potencjał zły

PPD

 poniżej potencjału dobrego

Potencjał ekologiczny badanej w 2010 r. JCW „Mała Ina od źródeł do dopływu spod Pomietowa” wyznaczono na podstawie elementów biologicznych i fizykochemicznych. Stan elementów biologicznych oceniono na umiarkowany (III klasa) - na podstawie wskaźnika orzrmkowego. Ocena elementów fizykochemicznych przeprowadzona została w oparciu o wartości graniczne określone w załączniku I Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162 poz. 1008) - jakość oceniono na poniżej potencjału dobrego. O takiej ocenie zdecydowała zawartość azotu azotanowego, oraz zanieczyszczeń organicznych charakteryzowana stężeniem ogólnego węgla organicznego (OWO). W rezultacie na podstawie elementów biologicznych i fizykochemicznych JCW „Mała Ina od źródeł do dopływu spod Pomietowa” przypisano umiarkowany potencjał ekologiczny.

Wody Drawy, Korytnicy, Słopiczy, Iny, Stobnicy i Wardynki znajdują się w wykazie wód będących środowiskiem bytowania ryb łososiowatych w warunkach naturalnych. W wodach tych rzek (podobnie jak w innych rzekach województwa zachodniopomorskiego) nie są dotrzymane normy jakości wymagane do prawidłowego rozwoju ryb. Wartości graniczne norm określanych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz.U. Nr 176 poz. 1455) były przekraczane dla stężeń fosforu ogólnego i azotu azotanowego.

4.3.2. Stan czystości jezior

Na terenie powiatu choszczeńskiego znajduje się 111 jezior o powierzchni powyżej 1 ha. Jeziora położone na tym obszarze są pochodzenia polodowcowego (rynnowe, morenowe oraz sandrowe). Część z nich należy do obszaru Pojezierza Myśliborskiego, ale większość objęta jest wspólną nazwą Pojezierza Choszczeńskiego. W latach 2009-2010 jeziora, zlokalizowane na terenie powiatu choszczeńskiego nie były badane w ramach monitoringu wód powierzchniowych. Badania wód realizowane są w oparciu o wieloletnie programy monitoringu środowiska dla województwa zachodniopomorskiego. W 2010 r. w ramach zadań wykonywanych przez Państwową Powiatową Inspekcję Sanitarną w Choszcznie badano jakość wód w kąpieliskach. W 2010 zgłoszone zostały 2 kąpieliska: w Choszcznie - jezioro Klukom i w Drawnie - jezioro Grażyna. Wodę do badania pobierano w dwóch punktach (strona lewa i strona prawa pomostu) w następujących terminach: 07.06.2010 r., 22.06.2010 r., 05.07.2010 r., 20.07.2010 r., 03.08.2010 r., 17.08.2010 r., oraz 31.08.2010 r. Na obu kąpieliskach woda była zdatna do kąpiel. W 2011 r. po nowelizacji ustawy Prawo wodne w żadnej gminie powiatu choszczeńskiego nie wyznaczono uchwałą Rady Gminy kąpielisk. Wyznaczono za to 3 miejsca wykorzystywane do kąpiel: w Choszcznie jez. Klukom, w Drawnie jez. Adamowo i w Dominikowie jez. Dominikowskie. Zlecone przez organizatora badania jakości wody wykazały, że w miejscach przeznaczonych do kąpiel woda odpowiadała wymaganiom określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 08.04.2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpiel (Dz.U. Nr 86 poz. 478). Informacje o wynikach analizy jakości wody uzyskano w Państwowym Powiatowym Inspektoracie Sanitarnym w Choszcznie.

4.4. Jakość powietrza

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Szczecinie w marcu 2011 r. dokonał oceny poziomu substancji w powietrzu za 2010 r. w strefach województwa zachodniopomorskiego. Odrębnie, dla każdej substancji została wykonana kwalifikacja stref, w których poziom:

- przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji - **klasa C;**
- mieści się pomiędzy poziomem dopuszczalnym, a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji - **klasa B.**
- nie przekracza poziomu dopuszczalnego - **klasa A;**
- przekracza poziom docelowy - **klasa C;**
- nie przekracza poziomu docelowego - **klasa A;**
- przekracza poziom celu długoterminowego - **klasa D2;**
- nie przekracza poziomu celu długoterminowego - **klasa D1.**

Obowiązek dokonania oceny, zgodnie z przepisami prawa krajowego i unijnego dotyczy: dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku azotu (NO_x), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), ozonu (O₃), pyłu PM10, zawartości ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni), i benzo(a)pirenu w pyłe PM10 oraz pyłu PM2,5. Roczna ocena jakości powietrza za 2010 r. zawiera nowe elementy w stosunku do ocen wykonywanych w poprzednich latach. Zmiana dotyczy wytyczenia stref, dla których dokonuje się oceny. W województwie zachodniopomorskim są to: aglomeracja szczecińska, miasto Koszalin, oraz strefa zachodniopomorska, do której należy powiat choszczeński. Ponadto po raz pierwszy w ocenie rocznej został ujęty pył PM2,5. Przestały także obowiązywać marginesy tolerancji dla poziomów dopuszczalnych dla benzenu i dwutlenku azotu.

Ocenę dla powiatu choszczeńskiego za 2009 i 2010 przygotowano w oparciu o:

- pomiary pasywne dwutlenku siarki i dwutlenku azotu w miejscowości Choszczno,
- pomiary stężeń ozonu w m. Widuchowa (stanowisko reprezentatywne dla strefy zachodniopomorskiej),
- obliczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu na podstawie inwentaryzacji emisji z dostępnych źródeł informujących o emisji punktowej, powierzchniowej oraz liniowej, oraz na podstawie danych meteorologicznych.

W 2010 r. przeprowadzona w powiecie inwentaryzacja emisji objęła:

- 73 emitory punktowe;
- emisję powierzchniową (sposób ogrzewania mieszkań) obliczoną według danych o energii elektrycznej i paliwach gazowych miasta i gminy Choszczno, informacji pochodzących z PEC Choszczno (informacji o powierzchni mieszkań ogrzewanych centralnie), oraz informacji statystycznej ze spisu powszechnego - liczby ludności w miejscowościach, informacji o powierzchni mieszkania przypadającej na osobę (według GUS);
- emisję liniową, obliczoną na podstawie informacji o natężeniu ruchu na drogach krajowych (według informacji z Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad), oraz na drogach powiatowych.

Analiza danych znajdujących się w bazie WIOŚ w Szczecinie wskazuje, iż w latach 2009-2010 emisje zanieczyszczeń SO₂, oraz NO₂ do powietrza w powiecie choszczeńskim osiągały niskie wartości (podobnie jak w innych powiatach województwa zachodniopomorskiego) i nie stwarzały zagrożenia dla dobrej jakości powietrza. Jednak już w przypadku pyłów drobnych oraz benzo(a)pirenu zauważyć można, iż wielkości tych substancji, wprowadzanych do powietrza są znacznie wyższe i stanowią poważny problem na terenie wszystkich powiatów naszego województwa.

Wyniki pomiarów pasywnych SO₂ i NO₂ w miejscowości Choszczno w 2009 i 2010 r. nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych przez średnioroczne stężenia dwutlenku siarki (ustanowionego dla celu ochrony roślin) i dwutlenku azotu (ustanowionego dla celu ochrony zdrowia). Od 2006 r. zauważa się tendencję spadkową stężeń SO₂, natomiast w przypadku NO₂ stężenia utrzymują się na podobnym poziomie.

Roczna ocena jakości powietrza za 2009 r. wykazała, że w strefie „powiat choszczeński” stężenia objętych oceną substancji w powietrzu nie przekroczyły wartości kryterialnych i strefa ta otrzymała **klasę A**. W przeprowadzonej za 2010 r. klasyfikacji stref dla zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO_x, PM10, PM2,5, C₆H₆, CO, As, Cd, Ni, Pb i B(a)P „strefa zachodniopomorska” (w skład której wchodzi powiat choszczeński) otrzymała **klasę A** ze względu na ochronę zdrowia

i ochronę roślin. Dla klasy A nie są wymagane działania naprawcze. Klasyfikację strefy zachodniopomorskiej w 2010 r. i strefy „powiat choszczeński” w 2009 r. dla poszczególnych zanieczyszczeń przedstawiono w tabeli nr 6.

TABELA 6. Kwalifikacja stref dla poszczególnych zanieczyszczeń dokonanych z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia i dla ochrony roślin - według rocznej oceny jakości powietrza za 2009 i 2010 r.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń												
	OCHRONA ZDROWIA											OCHRONA ROŚLIN	
	SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5	C ₆ H ₆	CO	As	Cd	Ni	Pb	B(a)P	SO ₂	NO _x
2009 r.													
Powiat choszczeński	A	A	A	n.b.	A	A	A	A	A	A	A	A	A
2010 r.													
strefa zachodniopomorska	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	C	A	A

Źródło: WIOŚ

Problemowymi zanieczyszczeniami są pył zawieszony PM10, oraz zawarty w nim benzo(a)piren. W 2010 r. stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego przez 24-godzinne stężenia pyłu zawieszonego PM10 (klasa C), oraz przekroczenie poziomu docelowego przez średnioroczne stężenia benzo(a)pirenu (klasa C) w strefie zachodniopomorskiej. Przypisanie całej strefie zachodniopomorskiej klasy C dla pyłu PM10 i benzo(a)pirenu nie oznacza, że przekroczenia te występują na obszarze całej strefy. Oznacza to, że na obszarze strefy są miejsca wymagające podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza (program ochrony powietrza) w celu przywrócenia obowiązujących standardów. Pomimo, że w rocznej ocenie jakości powietrza za 2010 r. na obszarze powiatu choszczeńskiego nie stwierdzono przekroczeń PM10 i benzo(a)pirenu, to obliczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu w 2010 r. wskazują na prawdopodobieństwo wystąpienia przekroczeń poziomu docelowego przez stężenia średnioroczne benzo(a)pirenu na obszarze większych miast powiatu choszczeńskiego. Wykorzystane w ocenie metody obliczeń rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu aktualnie nie stanowią jeszcze wystarczającej podstawy do stwierdzenia przekroczeń dla benzo(a)pirenu na obszarze powiatu choszczeńskiego. Wskazują jednak na fakt, iż taki problem związany z jakością powietrza występuje na tym obszarze. Nie odnotowano natomiast przekroczeń średniorocznego stężenia pyłu zawieszonego PM10, które wynosi od 14 do 21 µg/m³, co stanowi od 35 % do 53 % wartości dopuszczalnej.

W ocenie jakości powietrza za 2009 i 2010 r. nie stwierdzono również przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu (O₃). Strefa zachodniopomorska (w tym powiat choszczeński) otrzymała **klasę A** dla ozonu zarówno ze względu na ochronę zdrowia ludzi jak i ze względu na ochronę roślin. Należy pamiętać jednak o obowiązującym dla ozonu ze względu na ochronę zdrowia programie ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej opracowanym na podstawie rocznej oceny w 2008 r. „Program ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej, którą stanowi obszar województwa zachodniopomorskiego z wyłączeniem aglomeracji szczecińskiej, ze względu na przekroczenie poziomu docelowego określonego dla ozonu” po wcześniejszym opiniowaniu (w tym przez Starostę Choszczeńskiego) został uchwalony przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego w marcu 2011 r.

W 2009 i 2010 r. stwierdzano na obszarze strefy zachodniopomorskiej przekroczony poziom celu długoterminowego przez stężenia ozonu (**klasa D2**) zarówno ze względu na ochronę zdrowia jak i roślin. Dla stref w klasie D2 nie jest wymagane opracowanie programu ochrony powietrza. Działania wymagane w tym przypadku to ograniczenie emisji prekursorów ozonu (tlenków azotu, węglowodorów i lotnych związków organicznych), co powinno zostać ujęte w programach ochrony środowiska.

4.5. Środowisko akustyczne

Podstawowym wskaźnikiem klimatu akustycznego jest sumaryczny poziom hałasu danego obszaru. W decydującym stopniu zależy on od jego urbanizacji oraz rodzaju emitowanego hałasu, tj.:

- hałasu komunikacyjnego od dróg i szyn, który rozprzestrzenia się na odległe obszary ze względu na rozległość źródeł;
- hałasu przemysłowego obejmującego swym zasięgiem najbliższe otoczenie.

4.5.1. Hałas komunikacyjny

Głównymi czynnikami mającymi wpływ na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie ruchu i udział transportu ciężkiego w strumieniu wszystkich pojazdów, stan techniczny pojazdów, rodzaj i stan nawierzchni oraz organizacja ruchu drogowego. Na obszarze powiatu główne zagrożenie hałasem komunikacyjnym występuje w mieście i gminie Recz. W roku 2010 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie prowadził pomiary hałasu komunikacyjnego na terenie miasta Recz. W 2011 r. opracowana została „Mapa akustyczna miasta Recz w otoczeniu drogi krajowej nr 10 oraz drogi wojewódzkiej nr 151”. Klimat akustyczny oceniony został na podstawie badań i obliczeń rozprzestrzeniania się w środowisku hałasu z transportu samochodowego. Ocena stanu warunków akustycznych określona została w oparciu o wskaźniki długookresowe: L_{DWN} (długookresowy średni poziom dźwięku wyznaczany w ciągu wszystkich dób w roku) i L_N (długookresowy średni poziom dźwięku wyznaczany w ciągu wszystkich pór nocy w roku). Stan klimatu akustycznego w otoczeniu w/w dróg w Reczu określono jako zły. W niesprzyjających warunkach akustycznych mieszka ponad 46% całej ludności miasta Recz. Przekroczenia poziomu hałasu są rzędu 5-15 dB, sporadycznie występują przekroczenia do 20 dB. Podsumowując, ok. 1400 mieszkańców zagrożonych jest ponadnormatywnym hałasem. W celu poprawnego wykorzystania „Mapy akustycznej miasta Recz w otoczeniu drogi krajowej nr 10 oraz drogi wojewódzkiej nr 151” należałoby uwzględnić wyniki analiz akustycznych dla obszarów zagrożonych ponadnormatywnym hałasem w dokumentach strategicznych tworzonych na różnych szczeblach (województwo, powiat, gmina), szczególnie w programach ochrony środowiska, oraz w strategiach rozwoju i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

4.5.2. Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy emitowany jest przez źródła znajdujące się na terenie zakładów przemysłowych, wytwórczych i rzemieślniczych. Źródłami hałasu przemysłowego są maszyny i urządzenia przemysłowe, procesy technologiczne, a także różnego rodzaju instalacje, oraz transport. Na terenie powiatu choszczeńskiego brak jest większych zakładów przemysłowych, które w znaczący sposób negatywnie wpływają na środowisko akustyczne.

4.6. Pola elektromagnetyczne

Do głównych źródeł emitujących promieniowanie elektromagnetyczne na terenie powiatu choszczeńskiego należy zaliczyć: stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje transformatorowe, stacje elektroenergetyczne, oraz elektroenergetyczne linie napowietrzne. Zgodnie z art. 123 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 z późn. zm) oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie prowadzi okresowe pomiary pól elektromagnetycznych w środowisku w cyklu trzyletnim, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. Nr 221 poz. 165). Pierwszy cykl pomiarowy obejmował lata 2008-2010. W tym okresie wykonano 2 pomiary w 2009 r. i 1 pomiar w 2010 r.

Lokalizację punktów pomiarowych i wyniki uzyskane dla danego punktu przedstawiono w tabeli nr 7.

TABELA 7. Wyniki pomiarów monitoringu PEM na terenie powiatu choszczeńskiego.

Miejscowość	Lokalizacja punktu pomiarowego	Rok pomiaru	Wynik pomiaru (V/m)
1.	2.	3.	4.
Choszczno	Ul. Władysława Jagiełły	2009	0,40
Krzęcin	Ul. Ogrodowa	2009	0,17
Drawno	Ul. Kolejowa	2010	0,19

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie choszczeńskim w 2009 r. - WIOŚ Szczecin

Analiza wyników pomiarów wykonanych w latach 2009-2010 wykazuje brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (7 V/m), określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych oraz sposobu sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. Nr 192 poz. 1883). Wojewódzki inspektor ochrony środowiska obowiązany jest do prowadzenia rejestru o terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności, na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Rejestr ten dostępny jest na stronie internetowej WIOŚ Szczecin.

4.7. Zapobieganie poważnym awariom

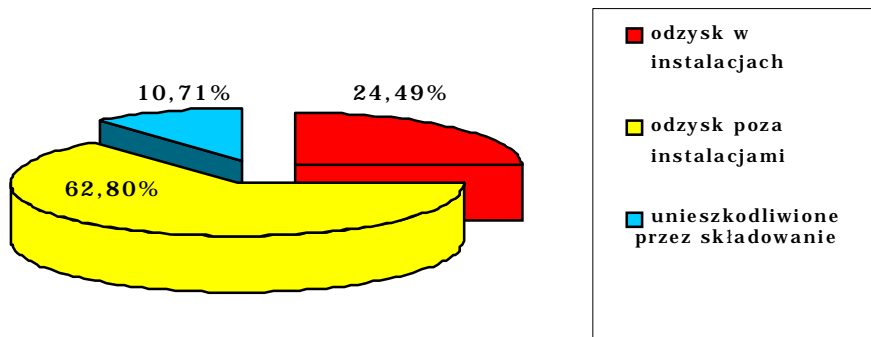
W rejestrze zakładów większego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej prowadzonego przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, według stanu na styczeń 2012 r. nie znajduje się żaden taki zakład zlokalizowany w powiecie choszczeńskim. WIOŚ prowadzi również rejestr innych zakładów, których działalność może stwarzać zagrożenie dla środowiska. W w/w rejestr wpisana jest Baza Magazynowa nr 97 ul. Szosa Drawieńska 73-200 Choszczno należąca do firmy ORLEN S.A. W latach 2009-2010 nie zarejestrowano w powiecie choszczeńskim poważnych awarii w środowisku.

4.8. Gospodarka odpadami

4.8.1. Odpady inne niż komunalne

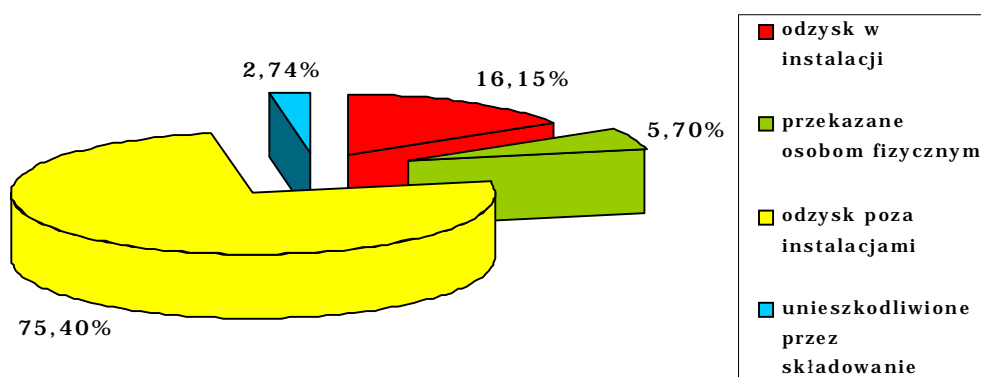
Na terenie powiatu choszczeńskiego brak jest większych wytwórców odpadów (teren mało przemysłowy). Według danych pochodzących z Wojewódzkiego Systemu Odpadowego prowadzonego przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego w powiecie choszczeńskim wytworzono: w 2009 r. ok. 18 tys. ton odpadów pochodzących z sektora gospodarczego - co stanowi 0,24 % całego strumienia odpadów wytworzonych w województwie zachodniopomorskim, zaś w 2010 r. 19 tys. ton z sektora gospodarczego, co stanowi 0,22 % całego strumienia odpadów wytworzonych w województwie zachodniopomorskim w tym roku. Zagospodarowanie odpadów w 2009 i 2010 r. przedstawiono na poniższych wykresach (nr 1 i 2).

RYS. 1. Gospodarowanie odpadami z sektora gospodarczego (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w powiecie choszczeńskim w 2009 r.

Źródło: „Ocena stanu środowiska na terenie powiatu choszczeńskiego w roku 2009 r.” – WIOŚ Szczecin

RYS. 2. Gospodarowanie odpadami z sektora gospodarczego (z wyłączeniem odpadów komunalnych) na terenie powiatu choszczeńskiego w 2010 r.

Źródło: „Ocena stanu środowiska na terenie powiatu choszczeńskiego w roku 2010 r.” – WIOŚ Szczecin

Na terenie powiatu choszczeńskiego dominują odpady z przemysłu drzewnego, osady ściekowe, oraz żużel ze spalania węgla. Do głównych wytwórców odpadów w latach 2009-2010 należeli: „Prymas” Sp. j. w Bierzwniku, „Drew-Ren” w Bierzwniku, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Choszczynie, Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Rzecku, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Choszczynie (oczyszczalnia ścieków), „Alutec” Sp. z o.o. w Reczu, „Remor” S.A. w Reczu, ferma Nętkowo, oraz Zakład Gospodarki Komunalnej w Bierzwniku.

Na terenie nieeksploatowanego składowisko odpadów w miejscowości Pomień (gmina Recz) zlokalizowany był mogilnik z przeterminowanymi środkami ochrony roślin, zbudowany z 8 zbiorników o głębokości 5 m. Budowę geologiczną stanowiła pospółka, zaś wartość współczynnika filtracji ($k=2,7 \times 10^{-3}$) wskazywała, że podłoże stwarza zagrożenie szybkiej migracji zanieczyszczeń w przypadku rozszczelnienia zbiorników. W mogilniku zdeponowanych było ok. 15 Mg odpadów pestycydowych. W maju 2011 r. mogilnik został zlikwidowany. Prace likwidacyjne prowadziła firma specjalistyczna SAVA GmgH&CoKG z Brunsbüttel. Wszystkie zdeponowane odpady, w postaci przeterminowanych środków ochrony roślin zapakowano do odpowiednich pojemników i przekazano do spalarni odpadów niebezpiecznych. Zanieczyszczony gruz oraz grunt został wywieziony na składowisko odpadów niebezpiecznych.

Dno wypełniono warstwą wysokogatunkowego łu stanowiącego ochronę utrudniającą ewentualne wymywanie pozostałych zanieczyszczeń. Teren po zlikwidowanym mogilniku zrehabilitowano.

Na terenie powiatu w m. Choszczno działa jedna stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, prowadzona przez PHU „GAMA” Henryk Bokun ul. Matejki 1, 73-200 Choszczno. Roczne zdolności przerobowe instalacji 1000 Mg/rok. Ilość odpadów przetworzonych (o kodzie 160104*) w 2009 r. - 115,9610 Mg, zaś w 2010 r. 118,7460 Mg.

4.8.2. Odpady komunalne

Na terenie powiatu choszczeńskiego jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów komunalnych jest unieszkodliwianie odpadów komunalnych poprzez deponowanie ich na składowiskach odpadów.

Są dwa czynne składowiska odpadów w m. Pławienko gm. Bierzwnik, oraz w m. Stradzewo gm. Choszczno. Składowisko odpadów w m. Stradzewo posiada pełne wymagane zabezpieczenie geomembraną, oraz drenaż zbierający odcieki. Odcieki znajdują się w obiegu hydraulicznym zamkniętym. W czasie suszy wykorzystywane są one do zraszania odpadów, a ich nadmiar wywożony jest na oczyszczalnię ścieków w Choszcznie. Na składowisku znajdują się dwie kwatery, z czego jedna zamknięta. Obiekt wyposażony jest w niezbędny sprzęt techniczny (spychacz, brodzik, waga, środki transportu) oraz kominki odgazowujące. Od 2009 r. działa modułowa stacja segregacji odpadów komunalnych. Sortowaniu podlegają odpady o kodzie 20 03 01 - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne. Ponadto od 2010 r. w obrębie składowiska funkcjonuje punkt zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Składowisko eksploatowane jest przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Choszcznie. Składowisko odpadów w m. Pławienko gmina Bierzwnik posiada pełne zabezpieczenie geomembraną, oraz drenaż zbierający odcieki. Obiekt wyposażony jest w kominek odgazowujący. Składowisko eksploatowane jest przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „Komunalni” w Dobiegniewie.

Wykaz nieczynnych składowisk odpadów wskazano w tabeli nr 8. Zostały one zamknięte, gdyż niespełniały wymogów ochrony środowiska. Większość obiektów nie posiadała odpowiednio zabezpieczonego podłoża, drenażu na odcieki, urządzeń do odgazowywania.

TABELA 8. Nieczynne składowiska odpadów w powiecie choszczeńskim.

I. p.	Gmina	Miejscowość	Sposób uszczelnienia podłoża	Powierzchnia ogólna (w ha)	Rok rozpoczęcia eksploatacji	Rok zakończenia eksploatacji
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Bierzwnik	Starzyce	brak	0,97	1983	2001
2.	Drawno	Roścín	geomembrana	2,25	1992	2003
3.	Krzęcin	Objezierze	brak	6,35	1989	2003
4.	Pełczyce	Pełczyce	brak	4,00	b.d.	2003
5.	Recz	Pomień	brak	1,85	1989	2003

Źródło: „Ocena stanu środowiska na terenie powiatu choszczeńskiego w roku 2010 r.” - WIOŚ Szczecin

Z terenu powiatu choszczeńskiego w latach 2009-2010 odpady wywożone były przez firmy posiadające stosowne zezwolenia na: składowisko w Stradzewie i Pławienku (obszar powiatu), oraz na składowiska zlokalizowane poza terenem powiatu (Dalsze - powiat myśliborski, oraz Mirosławiec - powiat walecki). Łącznie z terenu powiatu zebrano i zdeponowano w 2010 r. na składowiskach ok. 10,1 tys. Mg odpadów, z czego na składowiskach zlokalizowanych poza terenem powiatu ok. 3,0 tys. Mg. We wszystkich gminach powiatu choszczeńskiego wprowadzono system selektywnej zbiórki odpadów w zakresie odpadów opakowaniowych (szkło, tworzywa sztuczne, papier). W gminach Bierzwnik, Drawno, Recz w 2010 r. kilkakrotnie przeprowadzono objazdową zbiórkę odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W gminie Recz zbiórką objęto także odpady wielkogabarytowe, biodegradowalne oraz opakowania z materiałów naturalnych (drewno i tekstylia).

Pomimo tego, że na terenie powiatu istnieje zorganizowany system zbierania, odbierania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych część odpadów trafia na tzw. „dzikie wysypiska”. Zlokalizowane są one na terenach byłych wyrobisk piasku i żwiru, przy składowiskach, poboczach drogi, niekiedy w bliskiej odległości od wód powierzchniowych, oraz ujęć wód podziemnych. Na wysypiskach tych znajdują się typowe odpady komunalne i budowlane, zużyte opony, nieprzydatny sprzęt gospodarstwa domowego itp.

Wykaz „dzikich składowisk,” zlokalizowanych na terenie powiatu w 2010 r. przedstawiono w tabeli nr 9.

TABELA 9. Wykaz dzikich wysypisk odpadów.

Gmina	Miejscowość	Powierzchnia (ha)
1.	2.	3.
Bierzwnik	Kolsk	0,05
	Zieleniewo	0,05
	Breń	0,05
Krzęcin	Granowo	0,40
	Granowo	0,11
	Żeńsko	0,05
Pelczyce	Krzynki	0,40
	Chrapowo	0,30
	Przekolno	0,60
Recz	Żeliszewo	0,10
	Pomień	0,20
	Nętkowo	0,50

Źródło: „Ocena stanu środowiska na terenie powiatu choszczeńskiego w roku 2010 r.” – WIOŚ Szczecin

4.9. Zasoby przyrodnicze powiatu

4.9.1. Formy ochrony przyrody.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo - krajobrazowe, oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów. Udział gruntów prawnie chronionych w ogólnej powierzchni powiatu choszczeńskiego według stanu na 31.12.2010 r. stanowi 54,43 %.

Na terenie powiatu obszary wyróżniające się szczególnymi walorami przyrodniczymi objęto następującymi formami ochrony:

PARK NARODOWY

Drawieński Park Narodowy - Park utworzony został rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10.04.1990 roku w sprawie utworzenia Drawieńskiego Parku Narodowego (Dz.U. Nr 26 poz.151). Aktualnie powierzchnia Drawieńskiego Parku Narodowego wynosi 11 531,95 ha, z czego w zarządzie DPN jest 11.211,42 ha (wg. informacji zawartych na stronie DPN - stan na 16.02.2012). Powierzchnia otuliny wynosi 40.896 ha. Powierzchnia ochrony częściowej: 10.225,02 ha, powierzchnia ochrony krajobrazowej: 313,19 ha, udział ekosystemów leśnych: 9.188,89 ha, udział wód powierzchniowych: 919,17 ha. Park obejmuje swoim zasięgiem dwie gminy powiatu choszczeńskiego: Bierzwnik - 74,43 ha, oraz Drawno - 1.903,42 ha. Drawieński Park to najbardziej malowniczy i wartościowy przyrodniczo fragment Równiny Drawskiej, dużego obszaru sandrowego na Pojezierzu Pomorskim. Teren parku oparty jest o rozwidlenie rzeki Drawy i Płocicznej wraz z otaczającymi je borami sosnowymi. Koryta obu rzek tworzą meandrujące zakola. Na terenie parku ochronie podlegają wszystkie składniki przyrody

ożywionej i nieożywionej. Szczególnie cenne są drzewostany dębowe i bukowe liczące blisko 300 lat, a także zachowane w dolinach rzek lasy łąkowe i olsy. Liczba roślin i zwierząt występujących na terenie parku to: rośliny naczyniowe: 924 (chronionych: 55), pijawki: 18 (chronionych: 1), jętki: 30 (chronionych: 3), ważki: 47 (chronionych: 11), mięczaki: 70 (chronionych: 18), kózkowate: 49 (chronionych: 1), ryby: 39 (chronionych: 6), płazy: 13 (chronionych: 13), gady: 7 (chronionych: 7), ptaki: 169 (chronionych: 151), ssaki: 42 (chronionych: 19).

Z obszarem Parku i otuliny związana jest bezpośrednio zlewnia rzeki Drawy o powierzchni 567 km². Bystry nurt rzeki rzeźbi efektowne jary i wąwozy wcięte w powierzchnię sandru o zboczach dochodzących do 30 m wysokości, porośniętych wielogatunkowym drzewostanem. Obecnie Drawieński Park Narodowy odznacza się bogactwem występujących tu typów ekosystemów. Miarą tego bogactwa jest liczba 224 udokumentowanych zbiorowisk roślinnych. Powierzchniowo dominują lasy - stanowią ponad 80 % powierzchni Parku - przede wszystkim buczyny, łągi olszowe i olsy, a także płaty borów sosnowych. Charakterystycznymi elementami przyrody Parku są także torfowiska, oraz ekosystemy wodne i łąkowe.

Jeziora położone na obszarze Drawieńskiego Parku cechują się znaczną zmiennością pod względem trofii, powierzchni i głębokości. Kilka z nich wyróżnia się oryginalną fauną i florą. Zwierzęciem herbowym Drawieńskiego Parku Narodowego jest wydra.

PARK KRAJOBRAZOWY

Barlinecko – Gorzowski Park Krajobrazowy - Całkowita powierzchnia parku wynosi 23 282,81 ha, a jego otuliny 31 768 ha, w województwie zachodniopomorskim 11.840,14 ha. Na obszarze powiatu choszczeńskiego znajduje się niewielki fragment parku w gminie Pełczyce o powierzchni 573,85 ha i otulina o powierzchni 3 512 ha. Stanowi spory (40%) i zarazem najokazalszy fragment dużego kompleksu leśnego o charakterze puszczańskim - Puszczy Barlineckiej (zwanej też Gorzowska). Bogactwo przyrody ożywionej, oraz urokliwość krajobrazów stanowiły merytoryczne podstawy do utworzenia w jego wnętrzu parku krajobrazowego. Jego walory krajobrazowe i przyrodnicze to przede wszystkim lasy, jeziora i zachowane w naturalnym stanie meandrujące cieki w postaci rzek i licznych strumieni.

Jego świat roślinny jest bardzo bogaty i obejmuje łącznie 639 gatunków paprotników i roślin kwiatowych, oraz 138 gatunków porostów, w tym 41 gatunków uznanych za ginące na terenie kraju. Na bogatym w różnorodność siedliskach obszarze występuje bardzo bogata fauna zwierząt kręgowych i bezkręgowych. Na terenie parku i otuliny opisano występowanie 16 gatunków pijawek, 65 gatunków mięczaków i wiele gatunków owadów, skorupiaków, pajęczaków i innych. Z kręgowców najlepiej rozpoznano ptaki, ryby i ssaki łowne. Spośród 142 gatunków występujących ptaków, 105 gnieździ się na terenie parku, pozostałe obserwowano w różnym czasie. Z gatunków rzadkich, objętych ochroną gatunkową występują: bielik, rybołów, orlik krzykliwy, kania rdzawa i czarna, puchacz, bocian czarny, żuraw, gągoł, zimorodek, dzięcioły i inne. Na uwagę zasługuje duże nagromadzenie górskich gatunków roślin. Ich ostoją są w dolinie lasy liściaste, porastające zbocza wąwozów. Przy drogach i w trudno dostępnych fragmentach parku zachowały się pomnikowe okazy drzew.

REZERWATY PRZYRODY

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

1. *Rezerwat faunistyczny „Łasko”*. Położony w obrębie leśnym Wygon, utworzony został w 1964 r., o powierzchni 16,95 ha. Rezerwat pierwotnie został stworzony dla zachowania populacji czapli siwej, jednak z upływem lat liczebność populacji malała i obecnie nie stwierdzono gniazdowania ptaków. Rezerwat to półwysep na jeziorze Wielkie Wyrwy porośnięty 160 letnim lasem sosnowo – bukowym. Dla rezerwatu

Zarządzeniem Nr 66/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2009 r. został ustanowiony plan ochrony. Celem ochrony przyrody rezerwatu zgodnie z przyjętym planem jest zachowanie walorów biocenotycznych i krajobrazowych wyspy z cennymi fitocenoząmi, w tym kwaśną buczyną niżową raz siedliskami awifauny. Jednostka zarządzająca: Nadleśnictwo Bierzwnik.

2. *Rezerwat florystyczny „Wyspa na Jeziorze Bierzwnik”*. Położony w obrębie leśnym Bierzwnik, utworzony został w 1977 r. dla zachowania m.in. stanowiska kłoci wiechowatej, oraz drzewostanu sosnowo – dębowego, o powierzchni 1,13 ha. Rezerwat obejmuje wyspę na jeziorze Bierzwnik. Wyspa ma kształt wydłużonego wrzeciona. Środek wyspy jest wyniesiony ponad lustro wody na ok. 6-8 m. Wyspę otacza wąski pas trzciny, wśród której występuje m.in. kłoc wiechowata. Rozporządzeniem Nr 123/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 listopada 2006 r. został ustanowiony plan ochrony dla rezerwatu. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie zróżnicowania biologicznego i swoistego składu flory i fauny dla brzegów wyspy na jeziorze skąpożywnym, oraz wykształconego na wyspie ekosystemu leśnego, w tym w szczególności zachowanie stanowiska kłoci wiechowatej *Cladium mariscus*, starodrzewu zgodnego z warunkami siedliskowymi, gniazdujących na wyspie ptaków drapieżnych oraz innych gatunków rzadko spotykanych roślin, grzybów i zwierząt. Jednostka zarządzająca: Nadleśnictwo Bierzwnik.
3. *Rezerwat florystyczny „Źródliko Skrzypowe”*. Położony w obrębie leśnym Wygon, utworzony został w 1977 r. dla zachowania stanowiska skrzypu olbrzymiego, o powierzchni 1,1435 ha. Przez rezerwat przepływa malowniczo meandrująca rzeka Koczynka. Teren rezerwatu porasta las o charakterze podmokłej olszyny. Nadaje on tutejszej olszynie podgórski nietypowy dla lasów niżowych charakter. Osobliwością przyrodniczą obok skrzypu olbrzymiego jest kokorycz wątła. Zarządzeniem Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. został ustanowiony plan ochrony dla rezerwatu. Celem ochrony jest zachowanie stanowiska skrzypu olbrzymiego *Equisetum maximum*. Jednostka zarządzająca: Nadleśnictwo Bierzwnik.
4. *Rezerwat torfowiskowy „Torfowisko Konotop”*. Kompleks torfowiskowy nad jeziorem Konotop, położony na terenie gmin Drawno i Bierzwnik, obręby ewidencyjne: Wygon, Zatom, Barnimie, o powierzchni 65,85 ha. Bardzo bogata w gatunki rzadkie jest flora roślin naczyniowych torfowiska. Występują tu między innymi bażyna czarna, skrzyp pstry, rosziczka długolistna i kruszczyk błotny. Bażyna czarna oraz skrzyp pstry nie występują w sąsiednim Drawieńskim Parku Narodowym. Stanowisko skrzypu pstrego jest jednym z kilku w Polsce. Stanowisko bażyny położone w strefie południowego skłonu Pojezierza Pomorskiego jest również unikatem botanicznym. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie torfowiska pojeziernego wypełniającego rynnę wypłacającego się jeziora Konotop wraz z licznymi chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin m.in. bażyny czarnej oraz zwierząt, w tym żurawia i brodzca samotnego. Jednostki zarządzające: Nadleśnictwo Bierzwnik i Nadleśnictwo Drawno.
5. *Rezerwat florystyczny „Grądowe Zbocze”*. Obszar ekosystemów leśnych wraz z punktowo zlokalizowanymi źródłami wapiennymi. Rezerwat z dobrze zachowanym fragmentem grądu zachodnio-polskiego tzn. lasu z drzewostanem budowanym przez dąb szypułkowy i grab, z domieszką buka i charakterystycznym składem runa, w którym występuje m.in. przytulia leśna, czosnek niedźwiedzi, pszeniec gajowy i jaskier różnolistny. Zarządzeniem Nr 19/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 14 kwietnia 2009 r. ustanowiony został plan ochrony dla rezerwatu przyrody "Grądowe Zbocze". Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ekosystemu żyznego lasu liściastego oraz kompleksów źródlikowych wraz z procesami ich naturalnej dynamiki oraz związaną z nimi cenną florą i fauną. Także zachowanie ze względów dydaktycznych i kulturowych stanowiska rzadkich na Pomorzu roślin zielnych. Jednostka zarządzająca; Nadleśnictwo Drawno.

Zgodnie z „Waloryzacją przyrodniczą Województwa Zachodniopomorskiego” na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się potencjalne rezerваты przyrody. Ich wykaz został przedstawiony w poniższej tabeli nr 10.

TABELA 10. Wykaz potencjalnych rezerwatów przyrody.

NAZWA	CEL OCHRONY	ZAGROŻENIA	ZALECENIA
<i>Gmina Bierzwnik</i>			
KŁOCIE NAD JEZIOREM STOBIŃSKIM	Zachowanie jezior twardowodnych z łąkami ramienic i szuwarami kłociowymi, oraz otaczających je torfowisk z kompleksem roślinności bagiennej i leśnej.	Obniżenie poziomu wód gruntowych.	Utrzymanie właściwego poziomu wód gruntowych.
JEZIORO MYŚLIWSKIE	Ochrona żywego torfowiska, bogatej flory gatunków chronionych i rzadkich, oraz cennych zbiorowisk roślinnych.	Zarastanie ekosystemów wodno - błotnych, obniżanie się poziomu wód gruntowych, gospodarka zrębowa w sąsiedztwie proponowanego rezerwatu.	Utrzymywanie torfowisk w stanie nieleśnym, ograniczenie gospodarki leśnej w bezpośrednim sąsiedztwie.
<i>Gmina Choszczno</i>			
ŁĘG KOŁO SŁAWĘCINA	Ochrona naturalnego kompleksu leśnego i układu biotopów w dolinie małego cieku.	Neofityzacja (<i>Impatiens parviflora</i>), miejscami eutrofizacja (spływ z pól), zaśmiecanie.	Utrzymanie naturalnego charakteru obiektu (zakaz zabudowy doliny, zakaz kopania stawów, melioracji, regulacji rzek itp.)
DOLINA WARDYŃKI	Ochrona naturalnego kompleksu leśnego i układu biotopów w dolinie małego cieku.	Zanieczyszczenie cieku wodnego, neofityzacja (<i>Impatiens parviflora</i>), miejscami eutrofizacja (spływ z pól), zaśmiecanie, kopanie stawów.	Utrzymanie naturalnego charakteru obiektu (zakaz zabudowy doliny, zakaz kopania stawów, melioracji, regulacji rzek itp.)
MSZAR BONIN	Ochrona żywego torfowiska, bogatej flory gatunków chronionych i rzadkich, oraz cennych zbiorowisk roślinnych.	Przesuszenie, zarastanie krzewami i nalotem drzew.	Zatamowanie odpływu wody, wycinka zarośli i drzew.
<i>Gmina Drawno</i>			
JEZIORO CZARNE ZDANOWSKIE	Zachowanie kompleksu torfowiskowego z procesem regeneracji potorfii i cenną florą.	Przesuszenie (m.in. przez odprowadzania wody rowami melioracyjnymi), zarasta nalotem sosny.	Zatamować odpływ wody (zastawki na rowach lub ich zakopanie), miejscami wycinka nalotów sosny.
JEZIORO PIASECZNO	Zachowanie jeziora ramienicowego z bogatą populacją jeziorzy morskiej oraz kompleksu cennej roślinności hydrogenicznej.	Silna antropopresja (kąpieliska, wędkarze, biwaki) oraz związane z tym zanieczyszczenia i eutrofizacja, przesuszenie i zarastanie ekosystemów otwartych.	Ograniczenie antropopresji, koszenie wybranych siedlisk nieleśnych.
<i>Gmina Pełczyce</i>			
ŁĘGI ŹRÓDLISKOWE POD CHRAPOWEM	Kompleks krajobrazowy z aktywnymi źródłiskami wiszącymi torfowiskami źródłiskowymi, żyznymi lasami i źródłiskowymi łąkami.	Degradacja siedlisk wodno - błotnych, zarastanie łąk (brak użytkowania).	Przywrócenie koszenia łąk
<i>Gmina Recz</i>			
PŁO MSZARNE	Żywe torfowiska mszarne - przejściowe w formie pła nasuwającego się na jeziora dystroficzne.	Obniżanie się poziomu wód gruntowych, zarastanie.	Usuwanie nalotu sosny.

Źródło: „Waloryzacja przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego.” - 2010 r.

POMNIKI PRZYRODY

Zgodnie z art. 114 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody rejestr pomników przyrody prowadzi regionalny dyrektor ochrony środowiska. Według informacji zawartych w „Waloryzacji przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego” na terenie powiatu choszczeńskiego znajduje się 91 pomników przyrody. Ponadto zgodnie z w/w waloryzacją na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się potencjalne pomniki przyrody tj. 14 pomników w Gminie

Bierzwnik, 10 pomników w Gminie Choszczno, 12 pomników w Gminie Drawno, 5 pomników w Gminie Krzęcin, 17 pomników w Gminie Pełczyce, oraz 11 pomników w Gminie Recz.

Wśród zagrożeń dla potencjalnych pomników przyrody wyszczególniono: wycięcie, modernizację dróg, oraz przycinanie drzew.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

1. „D” Choszczno - Drawno - łączna powierzchnia wynosi 24 520 ha, w powiecie choszczeńskim zlokalizowany jest na terenie gminy Choszczno, Recz i Drawno. Obejmuje jezioro Dominikowskie, okolice Drawna z jeziorami drawieńskimi, lasy między Drawnem, a Kiełpinem wraz z jeziorem Piaseczno, cały kompleks Czarnych Gajów od Drawna po Lubieniów i Kraśnik, dolinę Drawy między Drawnem a Prostynią, rynną jezior Trzebuń i Kraśnik, okolice Wielgoszczy i Recza (około 65 % powierzchni gminy Recz), obszary na północ od Recza, po Rajsco, Pomień i Rzecko, południową część doliny Iny i tereny na północ od niej. Przedmiotem ochrony jest zróżnicowany krajobraz tego terenu. Na krajobraz ten składają się lasy borowe, przemieszane tereny rolnicze i leśne o różnym układzie siedlisk, obszary źródliskowe. Wschodnia część obejmuje fragment Puszczy Drawskiej. Na całym terenie znajdują się liczne ostoje ptaków. Użytkowane łąki nadrzeczne tworzą doskonałe siedlisko dla gatunków takich jak derkacz, bocian biały, bąk. Cały obszar odznacza się wysokimi walorami krajobrazowymi.
Uchwałą Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.Urz.Woj.Zach. Nr 66 poz. 1804 z póź.zm) zostały wprowadzone obowiązujące na tym obszarze zakazy.
2. „E” Korytnica Rzeka - łączna powierzchnia w województwie zachodniopomorskim jego wynosi 3550 ha. Położony jest na terenie Puszczy Drawskiej. Przedmiotem ochrony jest leśno - jeziorny krajobraz puszczy. Teren charakteryzuje się mozaiką rozproszonych wśród licznych lasów i jezior mszarnych torfowisk. Lasy są biotopami bielika i puchacza, rzeka biotopem pstrąga. Zimą spotyka się liczne łabędzie krzykliwe.
Uchwałą Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.Urz. Nr 66 poz. 1804 z póź.zm) zostały wprowadzone obowiązujące na tym obszarze zakazy.
3. Dominikowo - Niemieńsko - zajmuje powierzchnie około 5 756 ha. Położony jest częściowo na terenie Borów Dominikowskich i w południowej części Polany Drawieńskiej pomiędzy Drawieńskim Parkiem Narodowym, Choszcznem, Drawnem i rzeką Korytnicą. Celem ochrony jest zachowanie walorów krajobrazowych, kulturowych i przyrodniczych tego terenu. Teren ten charakteryzuje się harmonicznym połączeniem rolniczego i leśnego użytkowania. Występują na tym obszarze liczne gatunki flory ciepłolubnej. Teren słynie też z doskonale zachowanych w skali regionu alei przyrodniczych.
4. „F” Bierzwnik - łączna powierzchnia 30 634 ha, przy czym w województwie zachodniopomorskim zajmuje powierzchnię 28 500 ha - były teren Puszczy Drawskiej. Swoim zasięgiem obejmuje gminy Bierzwnik, Choszczno, Drawno i Krzęcin. O walorach krajobrazowych terenu decydują głównie: jeziora, bogata rzeźba rynien glacialnych, śródleśne torfowiska i łąki. Tereny te stanowią ostoję dla herpetofauny i zwierzyny łownej. Celem ochrony są charakterystyczne cechy fizjograficzne, oraz nieprzekształcone środowisko przyrodnicze.
Uchwałą Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.Urz. Nr 66 poz. 1804 z póź.zm) zostały wprowadzone obowiązujące na tym obszarze zakazy.
5. „C” Barlinek - występujący również pod nazwą „Pojezierze Myśliborsko-Barlineckie” - obszar chronionego krajobrazu obejmujący środkową i zachodnią część gminy Pełczyce

(39 % powierzchni gminy). Całkowita powierzchnia: 26 344 ha, w tym w województwie zachodniopomorskim 13 172 ha. Jest to cenny obszar pod względem krajobrazowym i przyrodniczym. Do czynników nadających temu obszarowi wysokie walory krajobrazowe należą: dolina rzeki Płoni, niewielkie oczka jeziorok śródpolnych, łąki i pola uprawne oraz obiekty zabytkowe i parki wiejskie.

Uchwałą Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz.Urz. Nr 66 poz. 1804 z póź.zm) zostały wprowadzone obowiązujące na tym obszarze zakazy.

Na terenie powiatu zgodnie z waloryzacją przyrodniczą województwa zachodniopomorskiego nie ma planowanych potencjalnych obszarów chronionego krajobrazu.

OBSZARY NATURA 2000

Za obszary Natura 2000 uznaje się tereny najistotniejsze dla zachowania zagrożonych lub bardzo rzadkich gatunków roślin, zwierząt, oraz charakterystycznych siedlisk przyrodniczych mających znaczenie dla ochrony wartości przyrodniczych całej Europy - obszary o znaczeniu wspólnotowym. Sposób ochrony w obrębie każdego z nich może być inny. Sieć Natura 2000 to system, który łączy dwa odrębne systemy obszarów chronionych wyznaczanych na podstawie prawa Unii Europejskiej. Nakłada się on często na dotychczasowe systemy obszarów ochrony przyrody funkcjonujące w państwach europejskich, ale ich nie zastępuje. Sieć Natura 2000 ma bowiem swe odmienne cele i funkcje.

Celem ochrony obszarów Natura 2000 jest zachowanie we właściwym stanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin i zwierząt, zagrożonych lub kluczowych dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy i wymienionych w załącznikach Dyrektyw Ptasiej i Siedliskowej. Obszary Natura 2000 wyznacza się na podstawie kryteriów szczegółowo określonych w załącznikach w/w dyrektyw, wprowadzonych do naszego prawodawstwa w przepisach wykonawczych do ustawy o ochronie przyrody. Szczegółowe informacje o poszczególnych obszarach zawarte są w Standardowych Formularzach Danych (SFD) przygotowanych dla każdego obszaru.

Poniższe tabele 11 i 12 przedstawiają obszary znajdujące się na terenie powiatu choszczeńskiego.

TABELA 11. Specjalne Obszary Ochrony (SOO) położone na terenie powiatu choszczeńskiego.

Nazwa obszaru	Status obszaru	Charakterystyka	Zagrożenie zgodnie z SFD
1.	2.	3.	4.
Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH320006	istniejący	Do największych biotopów wyróżniających ten obszar należą mokradła węglanowe lokalnie wzbogacone o gatunki halofilne wykształcające się przy brzegach jezior ramienicowych. Stwierdzono tu rozległe szuwały kłociowe, najbogatsza w Polsce populację storczyka błotnego, oraz jedno z nielicznych stanowisk turzycy, marzycy czerniawej i pęczyny błotnej. Na terenie powiatu obejmuje gminę Pełczyce.	Antropopresja związana z gospodarką rolną (zmiany intensywności użytkowania łąk, rozszerzanie arealu gruntów ornych, zaniechanie tradycyjnego, ekstensywnego użytkowania łąk, eutrofizacja, bezściołowy chów świń, melioracje, spadek poziomu wód gruntowych, budowa stawów rybnych, eksploatacja kredy jeziornej i torfu, zalesianie muraw kserotermicznych lub ich spontaniczne zarastanie).
Dolina Iny koło Recza PLH320004	istniejący	Obszar obejmuje malowniczy krajobraz wysoczyzny morenowej porożcinanej przez doliny rzeczne, wąwozy i jary. Znajduje się tu jedno z największych na Pomorzu Zachodnim złóż torfu oraz najgłębsze torfowiska źródłiskowe. Ostoja posiada wysokie walory przyrodnicze - występuje tu: 14 rodzajów siedlisk z zał. I Dyrektywy Siedliskowej, w tym 4 o znaczeniu priorytetowym. Na terenie powiatu obejmuje gminę Choszczno i Recz.	Najważniejszymi zagrożeniami dla dołączanego do obszaru Natura 2000 odcinka Reczycy są: prace melioracyjne, nielegalny pobór wody do celów rolniczych, spadek poziomu wód gruntowych, zanieczyszczanie terenu („dzikie wysypiska”) oraz wszelkie prace związane z przegradzaniem tego cieku oraz nielegalne zrzuty ścieków bytowych.

<p>Lasy Bierzwonickie PLH320044</p>	<p>istniejący</p>	<p>Ostoja obejmuje fragment Puszczy Drawskiej, ograniczony do zwarteo kompleksu buczyn i lasów dębowych z jeziorami ramienicowymi i torfowiskami wysokimi. Cenne siedliska (z zał. I Dyrektywy Siedliskowej) zajmują ponad połowę powierzchni obszaru (tj. ponad 4000 ha). Występują tu siedliska priorytetowe, kwaśne i żyzne buczyny - urozmaicone licznymi, śródleśnymi oczkami, grąd na wyspie na jeziorze Bierzwonik, podczas gdy sam zbiornik sklasyfikowany jest jako jezioro ramienicowe. Na terenie powiatu obejmuje gminę Bierzwonik, Krzęcin i Pełczyce.</p>	<p>Zmiana stosunków wodnych. Usuwanie martwych drzew lub ich obumarłych fragmentów. Presja turystyczna, głównie rozbudowa infrastruktury. Zanieczyszczenia wody. Kłusownictwo</p>
<p>Jezioro Lubie i Dolina Drawy PLH320023</p>	<p>istniejący</p>	<p>Po względem krajobrazowym bardzo urozmaicony teren, w którym dominują lasy, a znaczący udział mają zbiorniki wodne - liczne jeziora, oraz fragment rz. Drawy z dopływami. W lasach Puszczy Drawskiej znajdują się rozproszone torfowiska przejściowe i trzęsawiska. Na terenie powiatu obejmuje gminę Drawno.</p>	<p>Główne zagrożenia to zbyt intensywna turystyka kajakowa i nadmierny rozwój infrastruktury dla rekreacji nad jez. Lubie. Istnienie czynnego poligonu wojskowego raczej sprzyja zachowaniu walorów obszaru, ograniczając potencjalną presję turystyki.</p>
<p>Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046</p>	<p>istniejący</p>	<p>Ostoja obejmuje dużą część rozległego kompleksu leśnego położonego na równinie sandrowej w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem jest centralna część ostoi położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Teren cechują cenne siedliska przyrodnicze - w tym 22 z zał. I Dyrektywy Siedliskowej. Na terenie powiatu obejmuje gminę Drawno i Bierzwonik.</p>	<p>Zagrożenie może stwarzać presja związana z rozwojem turystyki (np. zabudowa nie uwzględniająca potrzeb ochrony przyrody, zaśmiecanie i wandalizm, nadmierna i niekontrolowana turystyka kajakowa na rzekach). Poważny problem może stanowić zmiana stosunków wodnych, pozyskiwanie piasku i żwiru, zamiary budowy zbiorników wodnych (Mierzęcka Struga), wielkoprzemysłowe hodowle trzody chlewnej (Chomętowo) oraz zanieczyszczenia wód. Kłusownictwo, zwłaszcza dotyczące ryb i dużych ssaków. Gospodarka leśna wymaga dostosowania do wymogów zachowania i odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych. Odtworzenia wymagają zasoby rozkładającego się drewna w lasach. Problemem może być spadek poziomu wód gruntowych, zagrażający ekosystemom hydrogenicznym.</p>
<p>Ostoja Barlinecka PLH080071</p>	<p>Proponowany 2009 r.</p>	<p>Na terenie znajduje się kilkadziesiąt jezior różnych typów. Liczne są niewielkie oczka wytopiskowe, a także torfowiska. Lasy zajmują ponad 80 % powierzchni terenu. Duży jest udział buczyn, dąbrów, dominuje sosna. Na terenie powiatu obejmuje gminę Pełczyce.</p>	<p>Istotnym problemem dla ochrony ostoi jest turystyka i rekreacja, ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo Gorzowa Wlkp. i łatwość dotarcia do wybranych miejsc. Masowa turystyka związana z zaśmiecaniem oraz dewastacją środowiska leśnego.</p>
<p>Pojezierze Ińskie PLH320067</p>	<p>Proponowany 2009 r.</p>	<p>Bogatej morfologii ostoi odpowiada mozaikowe użytkowanie terenu. Lasy zajmują ok. 60 % powierzchni, przeważnie są to lasy liściaste z bukiem i dębem, oraz bory mieszane. Duży udział w krajobrazie odgrywa roślinność terenów podmokłych: trzcinowiska, turzycowiska, roślinność szuwarowa, roślinność torfowisk niskich i przejściowych. Na terenie powiatu obejmuje gminę Recz.</p>	<p>Zanieczyszczenia i eutrofizacja wód, zabudowa brzegów jezior i terenów otwartych nad jeziorami, niekontrolowany rozwój rekreacji i nadmierna penetracja terenu, rozwój przemysłu w Ińsku, usuwanie martwych i umierających drzew i wprowadzanie obcych geograficznie gatunków drzew w lasach.</p>

Źródło: Strona internetowa RDOŚ w Szczecinie, „Waloryzacja przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego.” - 2010 r., „EUROPEJSKA SIEĆ EKOLOGICZNA NATURA 2000 w województwie zachodniopomorskim” - 2008 r.

TABELA 12. Obszary Specjalnej Ochrony (OSO) położone na terenie powiatu choszczeńskiego.

Nazwa obszaru	Status obszaru	Charakterystyka	Zagrożenie zgodnie z SFD
1.	2.	3.	4.
<i>Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016</i>	istniejący	Ostoja obejmuje rozległy kompleks leśny. Liczne są tu oczka wodne, mokradła i stawy rybne. Jest to jedna z najważniejszych w Polsce ostoi lęgowych ptaków drapieżnych - w starodrzewach gnieźdzą się rybołów, bielik, orlik krzykliwy, kania czarna i puchacz. Jest to również jedno z najważniejszych w Polsce lęgówisk żurawia, oraz ważne zimowisko łabędzia krzykliwego. Wartość przyrodniczą podnoszą cenne zbiorowiska roślinne, bogate w wiele rzadkich i zagrożonych gatunków roślin. Występują to silne populacje bobra, wydry i żółwia błotnego. Największy obszar na terenie powiatu choszczeńskiego - swoim zasięgiem sięga każdą gminę powiatu.	Zagrożenia - eksploatacja surowców naturalnych - budowa kopalni odkrywkowych powodująca zmianę stosunków wodnych, zagrożenie eksploatacją położonego w pobliżu obszaru złoża węgla brunatnego, zabudowa rekreacyjna miejsc atrakcyjnych krajobrazowo jak również wyrab niektórych starodrzewi i drzew dziuplastych, sadzenie monokultur drzew, ograniczenie zrębów zupełnych, zanieczyszczenie i eutrofizacja wód, naturalna sukcesja roślinności i zalesianie obszarów, na których zaniechano użytkowania rolniczego oraz rekreacja pobytowa i kłusownictwo.
<i>Ostoja Ińska PLB320008</i>	istniejący	Teren położony w zlewni rzeki Iny, a jedynie jego północna część odwadniana jest przez Regę. Teren falisty, las rozdrobniony, bagna i różnej wielkości zbiorniki wodne. Celem ochrony jest zachowanie gatunków ptaków wymienionych w załączniku nr I oraz II Dyrektywy Ptasiej. Ostoja Ińska jest niezwykle ważną ostoją bielika i kilku innych drapieżnych gatunków. Na terenie ostoi gniazduje łącznie ponad 140 gatunków ptaków, z czego 29 gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z „Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt”. Na terenie powiatu obejmuje gminę Recz.	Zanieczyszczenia i eutrofizacja wód, spływ nawozów z pól, rekreacja pobytowa i wzrost penetracji terenu.
<i>Puszcza Barłinecka PLB080001</i>	istniejący	W obrębie województwa zachodniopomorskiego do ostoi należy część położona na terenie Barłinecko - Gorzowskiego Parku Krajobrazowego. Lasy ostoi to głównie bory sosnowe i grądy. Obszar stanowi dogodne miejsce bytowania ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej jak: bielik, kania ruda i czarna, orlik krzykliwy, rybołów czy trzmielojad. W okresie wiosennym powracają do swoich gniazd bociany białe i czarne. Na terenie powiatu obejmuje gminę Pełczyce.	Wycinanie starych drzewostanów, osuszanie terenów, zanieczyszczenia wód, presja turystyczna, bezpośrednie zagrożenie na skutek penetracji siedlisk (płoszenie, niszczenie gniazd), niszczenie ich przez wydeptywanie.

Źródło: Strona internetowa RDOŚ w Szczecinie, „Waloryzacja przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 152,29 ha, w tym 7 użytków w Gminie Bierzwnik o łącznej powierzchni 30,19 ha, 16 użytków w Gminie Drawno o łącznej powierzchni 87,87 ha, 2 użytki w gminie Krzęcin o łącznej powierzchni 4,01 ha, 4 użytki w Gminie Pełczyce o łącznej powierzchni 18,14 ha, oraz 2 użytki w Gminie Recz o łącznej powierzchni 12,08 ha. W Gminie Choszczno nie ma istniejących użytków ekologicznych. Właścicielami w/w użytków zgodnie z waloryzacją są właściwe nadleśnictwa.

Zgodnie z „Waloryzacją przyrodniczą Województwa Zachodniopomorskiego” na terenie powiatu choszczeńskiego znajdują się potencjalne użytki ekologiczne tj.

- 12 użytków w Gminie Bierzwnik. Wśród zagrożeń wymienia się: eutrofizację, spadek poziomu wód gruntowych, zabudowę, zarastanie, przesuszanie, zaśmiecanie, turystykę, gospodarkę rybacką.

- 10 użytków w Gminie Choszczno. Wśród zagrożeń wymienia się: presję ludzką, spadek poziomu wód gruntowych, eutrofizację, zarastanie, zabudowę, gospodarkę leśną i rybactwem, zaśmiecanie.
- 17 użytków w Gminie Drawno. Wśród zagrożeń wymienia się: spadek poziomu wód gruntowych, zarastanie, melioracje, przesuszanie, wycinka zarośli śródpolnych, gospodarkę leśną.
- 7 użytków w Gminie Krzęcin. Wśród zagrożeń wymienia się: presję wędkarzy, przesuszanie, neotrofizacja, eutrofizację siedliska, spadek poziomu wód gruntowych, wysychanie, zanieczyszczenie, melioracje, zaśmiecanie.
- 15 użytków w Gminie Pełczyce. Wśród zagrożeń wymienia się: spadek poziomu wód gruntowych, eutrofizację, zaśmiecanie, zabudowę brzegów, zarastanie, w tym ekosystemów wodnych, presję wędkarzy, neofityzacja, odlesienie brzegów cieków wodnych, zaniechanie użytkowania łąk, przesuszanie, fragmentację drzewostanu, gospodarkę leśną.
- 3 użytki w Gminie Recz. Wśród zagrożeń wymienia się: przesuszenie, wysoką antropopresję (wędkarze, turyści), niszczenie roślinności szuwarowej, eutrofizację, zaśmiecanie, silne zarastanie otaczających mokradeł na skutek przesuszania, zarastanie ekosystemów otwartych.

Na terenie powiatu choszczeńskiego aktualnie nie występują stanowiska dokumentacyjne, oraz zespoły przyrodniczo - krajobrazowe. Zgodnie z „*Waloryzacją przyrodniczą Województwa Zachodniopomorskiego*” na terenie powiatu choszczeńskiego planowane są potencjalne zespoły przyrodniczo - krajobrazowe. Wykaz potencjalnych zespołów przedstawiono poniżej w tabeli nr 13.

TABELA 13. Potencjalne zespoły przyrodniczo - krajobrazowe.

NAZWA	CEL OCHRONY	ZAGROŻENIA
<i>Gmina Bierzwnik</i>		
JEZIORO BIERZWNIK	Ochrona kompleksu krajobrazowego: jeziora, torfowiska, wilgotne łąki, lasy łęgowe z bogatą florą.	Presja wędkarzy, eutrofizacja wód, turystyka.
JEZIORO KROSINO	Ochrona mezotroficznie - eutroficznego jeziora, lasów zboczowych i krajobrazu oraz flory.	Eutrofizacja, presja wędkarzy, pinetryzacja, odmłodzenie drzewostanów przez gospodarkę leśną.
ZIELENIEWO	Ochrona krajobrazu obejmującego jeziora, torfowiska, wilgotne łąki, lasy łęgowe i murawy ciepłolubne z bogatą florą.	Eutrofizacja jezior, obniżenie lesistości w bezpośrednim sąsiedztwie jezior, presja wędkarzy, zarastanie łąk.
JEZIORA RYNNY ZIELENIEWSKIEJ	Ochrona leśno - jeziornego krajobrazu sandru rozciętego rynną glacialną z licznymi jeziorami.	Presja wędkarzy, intensywna gospodarka leśna w tym przede wszystkim spadek powierzchni drzewostanów starych, zarastanie łąk, zabudowa, spadek poziomu wód gruntowych.
ŚRÓDJEZIERZE	Ochrona leśno - jeziornego mało przekształconego krajobrazu terenu Puszczy Drawskiej.	Neofityzacja roślinności brzegowej jezior, intensywna gospodarka leśna, presja wędkarzy.
<i>Gmina Choszczno</i>		
SŁAWĘCIN	Zachowanie jeziora, przyległych torfowisk i bagiennych lasów z roślinnością wodną i torfowiskową.	Eutrofizacja (spływy z pól), zabudowa.
RYNNA JEZIOR: KLUKOM, ŻEŃSKO, RADUŃ	Zachowanie kompleksu krajobrazowego jezior, przyległych torfowisk i bagiennych lasów z roślinnością wodną i torfowiskową oraz zbiorowisk leśnych.	Intensywna zabudowa linii brzegowej jezior, eutrofizacja jezior, presja ludzka, presja wędkarzy.
JEZIORO KOŁKI	Zachowanie kompleksu ekosystemów wodnych, torfowiskowych, bagiennych lasów z bogatą florą.	Niekontrolowana turystyka, zarastanie torfowiska, spadek poziomu wód gruntowych, intensywna gospodarka leśna

		w pobliżu linii brzegowej jezior.
JEZIORO STOBNICA	Zachowanie jeziora, przyległych torfowisk i bagiennych lasów z roślinnością wodną i torfowiskową.	Zarastanie łąk, intensywna gospodarka leśna.
DOLINA STOBNICY	Zachowanie kompleksu krajobrazowego z roślinnością wodną, bagienną, lasów, źródeł i stanowisk roślin.	Nieprawidłowa gospodarka leśna, brak użytkowania łąk.
BRAK NAZWY WŁASNEJ	Cenne zbiorowiska i gatunki chronione.	Brak
BRAK NAZWY WŁASNEJ	Chronione gatunki flory i fauny, walory krajobrazowe.	Brak
<i>Gmina Drawno</i>		
NOWA KORYTNICA	Zachowanie krajobrazu doliny rzecznej z cennymi elementami jej przyrody.	Intensywna gospodarka leśna w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora, niekontrolowana turystyka, brak użytkowania półnaturalnych ekosystemów otwartych.
KARPINO	Zachowanie cennego przyrodniczo i malowniczego krajobrazu bagiennego.	Zarastanie ekosystemów otwartych, spadek poziomu wód gruntowych.
DOLINA WARDYNKI	Zachowanie malowniczego i cennego przyrodniczo krajobrazu leśno - łąkowego.	Gospodarka leśna (pinetyzacja, odmładzanie drzewostanu), zarastanie łąk.
RYBAKÓWKA	Zachowanie malowniczego i cennego przyrodniczo kompleksu łąk śródleśnych i torfowisk przejściowych.	Przesuszenie (odwadnianie przez istniejące rowy melioracyjne), zarastanie.
ŻÓŁWINO	Zachowanie cennego przyrodniczo i malowniczego krajobrazowo kompleksu ekosystemów nieleśnych, w tym zarastającego jeziora z okalającymi go łąkami.	Przesuszanie, zarastanie, brak użytkowania łąk, zabudowa.
DOLINA DRAWY	Zachowanie krajobrazu malowniczej, szerokiej doliny rzecznej z torfowiskami.	Brak użytkowania i zarastanie półnaturalnych ekosystemów otwartych, eutrofizacja wód.
<i>Gmina Krzęcin</i>		
KANADA	Zachowanie cennych walorów krajobrazu naturalnego, będącego miejscem występowania roślin i zwierząt chronionych i zagrożonych.	Obniżenie wieku drzewostanów, pinetyzacja, presja wędkarzy, wysychanie.
<i>Gmina Pełczyce</i>		
DOLINA STRZELICY	Przyroda i krajobraz doliny strumienia, bogate populacje gatunków chronionych, starodrzew.	Gospodarka stawowa, regulacja cieków, gospodarka zębowa na siedliskach olsów i łęgów.
JEZIORO PANIEŃSKIE, JEZIORO PEŁCZ	Jeziora w rynnicy polodowcowej, krajobraz młodoglacjalnych form geomorfologicznych, naturalne ekosystemy wodne, bagienne, murawowe i leśne, flora.	Intensywna turystyka, eutrofizacja, zabudowa brzegów.
JEZIORKA	Przyroda i krajobraz doliny roztopowej na obszarze sandrowym, ekosystemy wodne, bagienne i leśne, flora, drzewa pomnikowe.	Obniżenie wieku drzewostanów, pinetyzacja, zręby w sąsiedztwie jezior, presja wędkarzy, wysychanie.
BRAK NAZWY WŁASNEJ	Łąki wilgotne, źródła, lasy łęgowe.	Zmiana stosunków wodnych.
<i>Gmina Recz</i>		
KRAŚNIK	Kompleks eutroficznych jezior: Kraśnik Duży, Kraśnik, Kraśnik Mały oraz otaczające je lasy Nadleśnictwa Drawno.	Brak użytkowania otwartych siedlisk półnaturalnych, zabudowa.
	Złożony układ krajobrazowy obejmujący	Zahamowanie dalszej budowy stawów

DOLINA INY	pradolinę Iny na odcinku Recz-Pomień, ochrona populacji herpetofauny i awifauny wodno - błotnej eutroficznego jeziora.	rybnych, przywrócenie koszenia lub wypasu części łąk, utrzymanie charakteru ekstensywnego.
SULIBÓRZ	Ochrona kompleksu łąk będących łągowiskiem derkacza.	Brak użytkowania części łąk, zalesienia gruntów nieleśnych.
JEZIORO KURHANY	Śródleśne jeziora o dużych walorach biocenotycznych.	Gospodarka leśna (zręby, odmładzanie drzewostanu).
PRZEŁOM INY	Ochrona zespołu siedlisk zmienionego w nieznacznym stopniu działaniami ludzkimi, pełniącego w stosunku do fauny rolę ostoi i korytarza ekologicznego.	Zanieczyszczenie cieku wodnego, Neofityzacja (<i>Impatiens parviflora</i>), miejscami eutrofizacja (spływ z pól), zaśmiecanie, niewłaściwa gospodarka stawowa.
DOLINA RECZANKI	Ochrona wyjątkowych wartości przyrodniczych i krajobrazowych doliny Reczanki oraz seminaturalnego siedliska wodno - błotnego.	Niewłaściwa gospodarka stawowa, odlesienie, eutrofizacja (spływy z pól), zabudowa, osuszanie.
BRAK NAZWY WŁASNEJ	Chronione gatunki flory i fauny, walory krajobrazowe.	Brak

Źródło: „Waloryzacja przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego.” - 2010 r.

OCHRONA GATUNKOWA

Wskazana wśród form ochrony przyrody ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ochrona dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową obowiązuje jednakowo wszystkich obywateli.

Gatunki dziko występujących:

- roślin zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. Nr 81);
- zwierząt zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. Nr 237 poz. 1419);
- grzybów zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz.U. Nr 168 poz. 1765);

4.9.2. Lasy

Powierzchnia ogólna lasów w powiecie choszczeńskim według danych pochodzących ze Starostwa Powiatowego w Choszcznie (stan na 01.01.2011 r.) wynosi 52.341 ha, co stanowi 39,42 % obszaru powiatu, w tym lasy prywatne o powierzchni 585,8289 ha (stan na 01.01.2011 r.). Lasy zajmują w większości nieatrakcyjne dla użytkowania rolniczego siedliska, o ubogich, piaszczystych glebach i zróżnicowanej formie. Panującym gatunkiem jest sosna, a wśród pozostałych gatunków najwięcej jest buka i dębu.

Powiat choszczeński obejmuje swoją powierzchnią grunty ośmiu nadleśnictw, z których siedem wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie: Nadleśnictwo Barlinek, Nadleśnictwo Bierzwnik, Nadleśnictwo Choszczno, Nadleśnictwo Dobrzany, Nadleśnictwo Drawno, Nadleśnictwo Głusko, Nadleśnictwo Strzelce Krajeńskie, a jedno wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile: Nadleśnictwo Kalisz Pomorski.

5. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCA Z REALIZACJI USTALEŃ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO

Na wstępie należy zauważyć, iż program ochrony środowiska jest opisem zamierzeń mających na celu poprawę sytuacji w środowisku w zakresie wszystkich komponentów środowiska. Wdrożenie zaproponowanych do realizacji w projekcie programu działań docelowo ma prowadzić do poprawy jakości środowiska.

Realizacja programu będzie miała potencjalny wpływ na:

- Ø **POWIETRZE ATMOSFERYCZNE** - poprawa jakości powietrza na terenie powiatu choszczeńskiego, zmiany systemów ogrzewania oraz rozwój źródeł odnawialnych wpłyną na zmniejszenie emisji gazów i pyłów do powietrza, wyeliminowanie ze składowania odpadów biodegradowalnych spowoduje zmniejszenie emisji gazu składowiskowego.
- Ø **OCHRONĘ WÓD** - uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej, poprawa warunków bytowania ludzi, wzrost bioróżnorodności, poprawa jakości gleb i wód, poprawa jakości wody wykorzystywanej jako pitnej oraz wody w kąpieliskach, mniejsze oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne w skutek ograniczenia składowania odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych.
- Ø **GOSPODARKE ODPADAMI** - redukcja ilości składowisk, wyeliminowanie składowania odpadów biodegradowalnych, rekultywacja zamkniętych składowisk odpadów, efektywniejsze zarządzanie wytworzonymi odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi (np. azbestem), zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska spowodowane deponowaniem nieprzetworzonych odpadów na składowiskach oraz powstawaniem dzikich wysypisk.
- Ø **POWIERZCHNIĘ ZIEMI I GLEBY** - zakończenie rekultywacji zamkniętych składowisk odpadów, rekultywacja składowiska odpadów w Pławienku, rekultywacja terenów zdegradowanych i dewastowanych, eliminacja nielegalnego wydobywania kopalin przyczyni się do przywrócenia gruntom zatraconych wartości użytkowych i przyrodniczych, likwidacja i przeciwdziałanie powstawaniu „dzikich wysypisk” odpadów, zadania zmierzające do zapobiegania zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin wpłyną pozytywnie na powierzchnię ziemi i gleby.
- Ø **BIORÓŻNORODNOŚĆ** - wyeliminowanie ze środowiska naturalnego odpadów, wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie walorów przyrodniczych powiatu choszczeńskiego, zwiększania bioróżnorodności, zachowania istniejących gatunków, siedlisk, zachowania istniejących walorów krajobrazowych, zwiększania areалу siedlisk, oraz ochrona przeciwpożarowa lasów powinny przyczynić się do poprawy stanu przyrody ożywionej.

Określenie zmian w środowisku na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań zaplanowanych w aktualizacji programu przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że dla przewidywanych do realizacji zamierzeń inwestycyjnych mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymagane będzie przeprowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych. W niektórych przypadkach oddziaływanie w zależności od aspektu jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny lub pozytywny wpływ na dany element środowiska.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTOWANEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO

6.1. Wariant „1” - realizacja ustaleń projektowanego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego.

Głównym celem niniejszej prognozy jest określenie możliwych skutków i oddziaływań na środowisko, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego. Prognoza oddziaływania na środowisko opracowywana dla strategicznych dokumentów z założenia nie jest dokumentacją szczegółową, ponieważ jej głównym celem jest odniesienie treści dokumentu do Polityki Ekologicznej Państwa oraz zasad zrównoważonego rozwoju. Prognoza ta w bardzo ogólny sposób określa korzyści i możliwe zagrożenia wynikające z realizacji Programu, bądź odstępstwa od tej realizacji.

W poniższej tabeli oceniono zadania wynikające bezpośrednio z planu operacyjnego pod kątem przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko.

Przewidywany wpływ na poszczególne elementy środowiska przedstawiono w poniższych tabelach nr 14-24, według następujących oznaczeń:

- - brak zauważalnego oddziaływania,
- + - pozytywny wpływ,
- - negatywny wpływ
- +/- realizacja może spowodować zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ
- * - okresowe oddziaływanie.

TABELA 14. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu I: Jakość powietrza na poszczególne elementy środowiska.

Działania według planu operacyjnego	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody**	Krajobraz	Zdrowie ludzi	Zabytki
Priorytet I: JAKOŚĆ POWIETRZA - POTENCJALNE MOŻLIWOŚCI OGRANICZENIA EMISJI GAZÓW DO POWIETRZA POPRZECZ ROZWÓJ ODNAWIALANYCH ŹRÓDEŁ ENERGII.										
Opiniowanie programów ochrony powietrza opracowywanych dla strefy zachodniopomorskiej, w przypadku stwierdzenia przekroczenie norm jakości powietrza, zgodnie z roczną oceną wykonywaną przez WIOŚ.	+	●	●	+	●	●	●	●	+	●
Kontrola, monitorowanie i zarządzanie przyjętym „Programem ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej, którą stanowi obszar województwa zachodniopomorskiego z wyłączeniem aglomeracji szczecińskiej, ze względu na przekroczenie poziomu docelowego określonego dla ozonu”.	+	●	●	+	+	+	+	+	+	●

Wdrożenie działań wynikających z przyjętych programów ochrony powietrza (OZE).	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Opracowanie lub aktualizacja programów ograniczenia niskiej emisji (PONE).	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Wdrożenie programów ograniczenia niskiej emisji np. dotacje na wymianę źródeł ogrzewania.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Monitoring jakości powietrza.	+	•	•	+	+	+	+	+	+	+	•
Podłączanie budynków do sieci ciepłowniczej.	+	•	+	+	•	•	•	•	+	+	+/-
Termomodernizacja budynków, w tym budynków użyteczności publicznej.	+	•	+	+	+*	-*	•	+/-	+*	+*	+/-
Zmiany systemów ogrzewania na sprzyjające środowisku - np. wymiana ogrzewania węglowego na bardziej ekologiczne (gazowe, olejowe, z odnawialnych źródeł energii), modernizacje istniejących kotłowni.	+	•	+	+	+	+	+	+	+	+*	+
Prace inwestycyjne w obszarze sieci przesyłowych, w tym kontynuacja modernizacji istniejących sieci dystrybucyjnych, rozbudowa sieci dystrybucyjnej dla nowych odbiorców i potrzeb OZE, inwestycje w zakresie linii elektroenergetycznych.	+	•	-*	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	•
Budowa, modernizacja urządzeń służących redukcji zanieczyszczeń (pyłowo - gazowych) emitowanych do powietrza.	+/-	•	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Prace inwestycyjne w zakresie gazownictwa.	+	•	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+*	•
Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska pod kątem dotrzymywania standardów emisyjnych.	+	•	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Budowa obwodnic, przebudowa, modernizacja/ poprawa stanu technicznego istniejących dróg.	+	•	-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	•
Tworzenie ścieżek rowerowych.	+	•	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	•
Działania prowadzące do wykorzystywania niekonwencjonalnych źródeł energii, w tym: <u>biogazu</u> - np. budowa biogazowni; <u>biomasy</u> - np. produkcja paliw z biomasy, wzrost wykorzystania biomasy jako źródła energii; <u>energii słonecznej</u> - np. wzrost stosowania przez użytkowników środowiska kolektorów słonecznych; <u>energii wiatru</u> - np. budowa farm wiatrowych; <u>energii geotermalnej</u> - np. poprzez wykorzystanie ciepła ziemi; <u>energii spadku wód</u> .	+	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-

** - obszary zarówno istniejące jak i projektowane

Zaplanowane w ramach Priorytetu I: JAKOŚĆ POWIETRZA - POTENCJALNE MOŻLIWOŚCI OGRANICZENIA EMISJI GAZÓW DO POWIETRZA POPRZEZ ROZWÓJ ODNAWIALANYCH ŹRÓDEŁ ENERGII zadania mają na celu poprawę jakości powietrza na terenie powiatu choszczeńskiego i mają docelowo prowadzić do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Opracowanie programów ochrony powietrza, realizacja uchwalonego już programu ochrony powietrza, opracowanie i realizacja programów ograniczenia niskiej emisji (PONE), czy też monitoring środowiska będą wywierały pozytywny wpływ na prawie wszystkie komponenty środowiska, gdyż poprawi się zarządzanie środowiskiem w zakresie ochrony powietrza, co w konsekwencji będzie miało wpływ na jego jakość. Oddziaływania te będą miały charakter pośredni lub bezpośredni, stały, długoterminowy.

W celu ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza korzystne będzie realizowanie inwestycji polegających na:

- podłączaniu budynków do sieci ciepłowniczej,

- zmianach systemów ogrzewania na bardziej sprzyjające środowisku,
- rozbudowie sieci przesyłowych,
- gazyfikacji,
- termomodernizacji budynków.

Wskutek realizacji tych zadań pośrednio poprawi się jakość powietrza, zmniejszy się zużycie nieodnawialnych źródeł energii, co wywrze pozytywny wpływ na takie komponenty środowiska jak: powierzchnia ziemi, zasoby naturalne, bioróżnorodność, zwierzęta, formy ochrony przyrody (zarówno istniejące jak i projektowane), krajobraz, czy zabytki. Poprawa jakości powietrza przyczyni się do poprawy jakości życia i zdrowia ludzi. Zadania będą miały skutek stały, długoterminowy. Realizacja niektórych zaplanowanych przedsięwzięć może jednak w sposób bezpośredni spowodować negatywne skutki. W szczególności zagrożenia związane z niszczeniem siedlisk ptaków i nietoperzy podczas termomodernizacji budynków, likwidacją i fragmentacją ekosystemów, usuwaniem drzew i krzewów, czy też płoszeniem zwierząt w trakcie wykonywania prac inwestycyjnych. Może również nastąpić zarówno poprawa jak i pogorszenie walorów architektonicznych zabytków wskutek termomodernizacji, czy też walorów krajobrazowych podczas wykonywania prac związanych z modernizacją sieci przesyłowych. Oddziaływania w większości przypadków będą krótkoterminowe związane z wykonywanymi pracami budowlanymi tj. nadmierny hałas, zapylenie.

Prace związane z budową, modernizacją urządzeń służących do redukcji zanieczyszczeń wywrą pozytywny wpływ na środowisko, ale i tu mogą wystąpić chwilowe, krótkotrwałe oddziaływania na zdrowie ludzi (np. nadmierny hałas, zapylenie, emisja spalin), związane z pracami budowlanymi.

Wśród opisanych w powyższej tabeli zadań zmierzających do poprawy jakości powietrza znajdują się również inwestycje, które mogą wywrzeć zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ na środowisko. Należą do nich:

- budowa obwodnic, przebudowa, modernizacja/poprawa stanu technicznego istniejących dróg,
- tworzenie ścieżek rowerowych;
- działania prowadzące do wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii w tym: biogazu, biomasy, energii słonecznej, wiatru itp.

Wyżej wspomniane inwestycje „drogowe” z pewnością w sposób pośredni wywrą pozytywny wpływ na wszystkie omawiane komponenty środowiska poprzez poprawę jakości powietrza, zmniejszenie wpływu emisji zanieczyszczeń do powietrza na zdrowie ludzi w wyniku wyprowadzenia ruchu z centrum miasta, czy też zmniejszenie hałasu komunikacyjnego w obszarach zabudowanych. Ich realizacja może również spowodować negatywne (bezpośrednie, długo- lub średnioterminowe) oddziaływania: wyłączenie gruntu z rolniczego użytkowania pod budowę dróg, pogorszenie walorów krajobrazowych podczas realizacji inwestycji drogowych, fragmentację ekosystemów, niszczenie siedlisk, płoszenie zwierząt podczas wykonywania prac budowlanych, przerywanie korytarzy migracyjnych dla zwierząt, usuwanie drzew i krzewów, czy też okresowe, krótkotrwałe oddziaływania związane z pracami budowlanymi tj. hałas, zapylenie.

Działania prowadzące do wykorzystania odnawialnych źródeł energii (energia wiatru, wody, słoneczna, geotermalna) są zadaniami wynikającym z Polityki Ekologicznej Państwa i będą w sposób pośredni wywierały pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska, dzięki temu, że nastąpi obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Wśród negatywnych oddziaływań (bezpośrednich, długo- lub średnioterminowych) należy wyróżnić: pogorszenie walorów krajobrazowych (np. budowa farm wiatrowych), potencjalne odory związane z lokalizacją biogazowni, fragmentacje ekosystemów (np. elektrownie wodne), płoszenie zwierząt, czy też niszczenie siedlisk podczas wykonywania prac budowlanych.

Zastosowanie środków ograniczających negatywne oddziaływanie, opisanych w rozdziale 7 niniejszej prognozy powinno być wystarczające dla zachowania odpowiedniego stanu środowiska, oraz wartości przyrodniczych.

TABELA 15. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu II. *Wody powierzchniowe i podziemne* na poszczególne elementy środowiska.

Działania według planu operacyjnego	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody**	Krajobraz	Zdrowie ludzi	Zabytki
Priorytet II: WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE - JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH, ZAGROŻENIA JAKOŚCI WÓD.										
Budowa, modernizacja istniejących systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, szczególnie na obszarach wiejskich.	+	+	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-*	•
Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków - na terenach gdzie jest to uzasadnione względami ekonomicznymi i środowiskowymi.	+	+	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-*	•
Budowa kanalizacji deszczowej, modernizacja istniejącej kanalizacji, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej do odbiorników.	•	+	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-*	•
Kontrola w zakresie zagospodarowania ścieków pochodzących z gospodarstw domowych i innych źródeł poprzez np. sprawdzenie podłączenia do sieci kanalizacyjnej, wyposażenia w oczyszczalnię przydomową lub zbiornik bezodpływowy i warunki jego opróżniania.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Weryfikacja obszarów zagrożonych zanieczyszczeniem związkami azotu ze źródeł rolniczych.	•	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych.	•	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych.	•	+	•	+	+	+	+	•	+	•
Rewitalizacja jezior, oraz zagospodarowanie terenów wokół jezior dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód jeziornych przed zanieczyszczeniem.	+	+	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-*	•
Odbudowa, modernizacja koryt rzek, utrzymywanie koryt cieków naturalnych, kanałów w należyłym stanie (konserwacja, odmulenie itp.), zapewnienie należytego przepływu wód.	•/-*	+/	•	+/-*	+/-	+/-	+/-	+/-	+*	•
Budowa, remonty urządzeń wodnych.	•/-*	+	•/-*	+/-*	+/-	+/-	+/-	+/-	+*	•
Budowa zbiorników retencyjnych, w tym realizacja zadań zaplanowanych na terenie powiatu choszczeńskiego wynikających z „Programu małej retencji wód dla Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015.”	+*	+	+/-	+*	+/-	+/-	+/-	+/-	+*	•
Realizacja zadań ZZMiUW wytyczonych do wykonania na terenie powiatu choszczeńskiego w ramach PROW 2007-2013.	•*	+	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+*	•
Modernizacja, konserwacja urządzeń melioracyjnych.	•*	+	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+*	•

Opracowanie projektu planu występowania zjawisk suszy w regionach RZGW Szczecin i Poznań wraz ze wskazaniem obszarów najbardziej narażonych.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Uwzględnienie granic obszarów przedstawionych na mapach zagrożenia i mapach ryzyka powodziowego w dokumentach planistycznych, takich jak plany zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	•	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Kontynuacja budowy/modernizacji systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę.	•	+	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+*	•
Utrzymanie/przywrócenie wodom podziemnym wykorzystywanym do celów pitnych wymaganych przepisami standardów.	•	+	•	+	•	•	•	•	•	+	•
Utrzymanie/przywrócenie wymaganych standardów wodom śródlądowym, będącym środowiskiem bytowania ryb w warunkach naturalnych.	•	+	•	+	+	+	+	•	•	+	•
Utrzymanie/przywrócenie wymaganych standardów wodom wykorzystywanym do kąpieli, w szczególności pod względem sanitarnym.	•	+	•	•	+	+	•	•	•	+	•
Budowa, oraz modernizacja istniejących budowli piętrzących, poprzez wyposażanie ich w przepławki, budowa nowych przepławek, w tym realizacja zadań zaplanowanych na terenie powiatu choszczeńskiego wynikających z „Programu budowy przepławek dla ryb na terenie Województwa Zachodniopomorskiego”.	•/- *	+	+/-	+/ -*	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+*	•
Zwiększenie możliwości retencyjnych, oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych, na obszarach cennych przyrodniczo, ochrona siedlisk wodnych.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Renaturyzacja koryt i dolin rzecznych, w tym ochrona i przywracanie biotopów i naturalnych siedlisk przyrodniczych wodnych, oraz introdukcja rodzimych gatunków ryb.	•	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•

** - obszary zarówno istniejące jak i projektowane.

Zaplanowane w ramach Priorytetu II: WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE - JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH zadania mają na celu poprawę jakości wód na terenie powiatu choszczeńskiego.

Zadania związane z kontrolą w zakresie zagospodarowania ścieków, weryfikacją obszarów zagrożonych zanieczyszczeniem związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz podejmowane w celu ograniczenia zanieczyszczenia w/w związkami, prowadzeniem monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych, opracowaniem projektu planu występowania zjawisk suszy, uwzględnieniem granic obszarów zagrożenia powodziowego nie są zadaniami inwestycyjnymi i z założenia powinny wywrzeć (w sposób pośredni) pozytywny wpływ na poszczególne komponenty środowiska poprzez np. efektywniejsze zarządzanie środowiskiem wodnym, wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, zmniejszenie zagrożenia związanego z zanieczyszczeniami związkami azotu, lub wpływ ten może być niezauważalny. Podobnie jest z zadaniami, których realizacja zmierza do utrzymania/przywrócenia wodom podziemnym wykorzystywanym do celów pitnych, wodom śródlądowym będących środowiskiem życia ryb, oraz wodom w kąpieliskach wymaganych standardów. Efekt pozytywnych oddziaływań będzie stały, długoterminowy.

Zadania związane z budową/modernizacją istniejących systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, wspieraniem budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, budową kanalizacji deszczowej, z budową/modernizacją systemów zbiorowego

zaopatrzenia w wodę mogą w sposób pośredni lub bezpośredni wywierać zarówno pozytywny, jak i negatywny wpływ na środowisko.

Wśród pozytywnych czynników (pośrednich, o charakterze długoterminowym) należy wymienić: zmniejszenie presji ludzi na środowisko spowodowane złą gospodarką ściekową, poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań mających na celu uporządkowanie gospodarki ściekowej, poprawę warunków bytowania zwierząt, wzrost bioróżnorodności na skutek zmniejszenia zanieczyszczenia wód i gleb, poprawę jakości gleb i wód. Realizacja w/w zadań może mieć również negatywne oddziaływania okresowe i krótkotrwałe związane z wykonywanymi pracami budowlanymi tj. hałas, spaliny, płoszenie zwierząt. Może również spowodować bezpośrednie negatywne oddziaływania np.: przekształcenie profilu glebowego, usuwanie drzew i krzewów, powstawanie i pozostawienie niewykorzystanych mas ziemnych, utrudnienia w ruchu drogowym związane z budową i modernizacją sieci wodociągowych, rozbudową systemów poboru i uzdatniania wody, a także powstawanie odpadów budowlanych, w tym odpadów z azbestu (np. rury azbestowe).

Działania związane z odbudową koryt rzek, rewitalizacją i zagospodarowaniem jezior dla potrzeb turystyki, budową i remontem urządzeń wodnych, budową zbiorników retencyjnych, modernizacją i konserwacją urządzeń melioracyjnych, budową i modernizacją istniejących budowli piętrzących będą w sposób pośredni wywierały pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska tj. nastąpi poprawa jakości wód, rozwój bioróżnorodności wodnej, poprawa warunków krajobrazowych, zapewnienie ciągłości korytarzy ekologicznych dla ryb, poprawa bezpieczeństwa przed zalewaniem gruntów. Powstające zbiorniki retencyjne będą mogły być również wykorzystywane przez ludzi do rekreacji. Wśród negatywnych oddziaływań należy wyróżnić: zmiany na powierzchni ziemi, powstawanie mas ziemnych które mogą zostać niewykorzystane, niszczenie siedlisk, fragmentację istniejących ekosystemów, usuwanie drzew, krzewów, roślinności wodnej, w tym gatunków roślin, zwierząt występujących na terenach chronionych. Charakter tych oddziaływań może być bezpośredni, średnio- lub długoterminowy.

Zastosowanie środków ograniczających negatywne oddziaływanie, opisanych w rozdziale 7 niniejszej prognozy powinno być wystarczające dla zachowania odpowiedniego stanu środowiska, oraz wartości przyrodniczych.

TABELA 16. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu III. Gospodarka odpadami na poszczególne elementy środowiska.

Działania według planu operacyjnego	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody**	Krajobraz	Zdrowie ludzi	Zabytki
Priorytet III. GOSPODARKA ODPADAMI										
Edukacja ekologiczna w zakresie właściwego postępowania z odpadami.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym recyklingu, odzysku energii zawartej w odpadach.	+	+	+	+	+/-	+/-	+/-	+	+	•
Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Eliminacja praktyk niewłaściwej eksploatacji składowisk odpadów, oraz niewłaściwej ich rekultywacji.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Zapewnienie dostępu do instalacji służącej do										

przetwarzania odpadów posiadającej odpowiednią przepustowość.	+	+	•	•	•	•	•	•	+	•
Rozwój rynku surowców wtórnych i produktów zawierających te surowce poprzez wspieranie współpracy organizacji odzysku, przemysłu, jednostek samorządu terytorialnego, oraz egzekwowanie obowiązków dotyczących odzysku i recyklingu odpadów.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Wydawanie decyzji w zakresie gospodarowania odpadami, spełniających założenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Uczestnictwo w budowie/rozbudowie zakładów zagospodarowania odpadów (ZZO) zgodnie z założeniami WPGO obejmujących regionalne instalacje: - mechaniczno-biologicznego lub termicznego przekształcenia odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni; -składowania przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych; -kompostowania odpadów zielonych, sortowania poszczególnych frakcji odpadów komunalnych; -demontażu odpadów wielkogabarytowych; -przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-
Zakończenie eksploatacji i rozpoczęcie rekultywacji składowiska odpadów w m. Pławienko gm. Bierzwnik.	+/- *	+/- *	+	+/- *	+/- *	+/- *	+/-* *	+	+/- *	•
Rekultywacja zamkniętych składowisk odpadów.	+/- *	+/- *	+	+/- *	+/- *	+/- *	+/-* *	+	+/- *	•
Objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych - najpóźniej do 2015 roku.	+	+	+	+	+	+	•	+	+	•
Objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem selektywnego zbierania odpadów - najpóźniej do 2015 roku.	+	+	+	+	+	+	•	+	+	•
Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko odpadów, aby nie było składowanych: w 2013 r. więcej niż 50 %, w 2020 r. więcej niż 35 %, masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	+	+	+	+	+	+	•	+	+	•
Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 60 % wytworzonych odpadów do końca 2014 r.	+	+	+	+	+	+	•	+	+	•
Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących z gospodarstw domowych, i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych minimum 50% masy do 2020 roku.	+	+	•	+	+	+	•	+	+	•
Monitoring i bieżąca likwidacja dzikich wysypisk odpadów.	+	+	+	•	+	+	+	+	+	•
Monitoring prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Zwiększenie kontroli nad prowadzeniem gospodarki										

odpadami medycznymi i weterynaryjnymi wytwarzanymi przez małych wytwórców (w małych ilościach).	+	+	+	•	•	•	•	•	+	•
Rozbudowa infrastruktury technicznej w zakresie: - zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego; - zbierania zużytych opon; - selektywnego zbierania, przetwarzania wykorzystania odpadów z budowy remontów i demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury drogowej.	+	+	+	+	+/-	+/-	•	+ / -	+	•
Prowadzenie kontroli podmiotów prowadzących punkty zbierania pojazdów, stacje demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.	+	+	+	+	•	•	•	•	+	•
Zbieranie pojazdów usuniętych z drogi zgodnie z ustawą <i>Prawo o ruchu drogowym</i> , i przekazywanie do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.	•	+	+	+	•	•	•	+	+	•
Realizacja działań zawartych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.”	+	•	+	+	•	+	•	+	+	+
Ograniczenie składowania osadów ściekowych.	+	+	+	•	•	•	•	•	+	•
Monitoring terenu po zlikwidowanym mogilniku w m. Pomień gm. Recz.	•	+	•	+	•	•	•	•	+	•

** - obszary zarówno istniejące jak i projektowane.

Zaplanowane w ramach Priorytetu III: GOSPODARKA ODPADAMI zadania mają na celu poprawę gospodarki odpadami na terenie powiatu choszczeńskiego.

Zadania polegające na:

- edukacji ekologicznej w zakresie właściwego postępowania z odpadami;
- kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- eliminacji praktyk niewłaściwej eksploatacji składowisk odpadów, oraz niewłaściwej ich rekultywacji;
- wydawaniu decyzji w zakresie gospodarowania odpadami, spełniających założenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;
- objęciu wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych - najpóźniej do 2015 roku;
- objęciu wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem selektywnego zbierania odpadów - najpóźniej do 2015 roku;
- zmniejszeniu ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko;
- zmniejszeniu masy składowanych odpadów komunalnych do max.60% wytworzonych odpadów;
- przygotowaniu do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, przynajmniej: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących z gospodarstw domowych;
- monitoringu i bieżącej likwidacji dzikich wysypisk odpadów;
- monitoringu prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi;
- zwiększeniu kontroli nad prowadzeniem gospodarki odpadami medycznymi i weterynaryjnymi;
- prowadzeniu kontroli podmiotów prowadzących punkty zbierania pojazdów, stacje demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji;
- monitoringu terenu po zlikwidowanym mogilniku w m. Pomień gm. Recz.

będą pośrednio wywierały pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska poprzez efektywniejszą, bardziej zorganizowaną gospodarkę odpadami.

W wyniku realizacji tych zadań:

- zmniejszy się zanieczyszczenie środowiska spowodowane deponowaniem dużej ilości odpadów na składowiskach, oraz związanych z powstawaniem dzikich wysypisk;
- zmniejszy się zagrożenie związane z niewłaściwym postępowaniem przy zbieraniu, transporcie, odzysku i unieszkodliwianiu odpadów;
- zwiększą się poziomy odzysku i recyklingu;
- wydłuży się czas eksploatacji składowisk odpadów;
- poprawią się walory krajobrazowe i estetyczne terenów, na których już znajdują się dzikie wysypiska odpadów;
- poprawi się świadomość społeczeństwa w zakresie prawidłowego postępowania z wytworzonymi odpadami;
- zmniejszy się zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, w skutek realizacji zadań zmierzających do uporządkowania gospodarki odpadami,
- zmniejszy się emisja odorów pochodzących ze składowisk odpadów, na skutek ich likwidacji, bądź na skutek zmniejszenia ilości deponowanych odpadów biodegradowalnych na składowiska odpadów komunalnych;

Pozostałe z wyszczególnionych w tym priorytecie zadań mogą spowodować zarówno pozytywne jak i negatywne skutki. Wśród pozytywnych czynników należy wymienić:

- zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska, w tym gleby, wód i powietrza spowodowane deponowaniem nieprzetworzonych odpadów na składowiskach,
- umożliwienie mieszkańcom powiatu przekazania odpadów do odpowiedniego zagospodarowania poprzez rozbudowę np. punktów zbierania sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- zmniejszenie zagrożenia związanego ze zbieraniem i przetwarzaniem zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- usuwanie ze środowiska odpadów zawierających azbest, stanowiące jednocześnie realizację zapisów programu oczyszczania kraju z azbestu;

Wskutek realizacji tych zadań mogą również wystąpić bezpośrednie, krótko- lub długoterminowe negatywne oddziaływania, niekiedy związane jedynie z wykonywanymi pracami, a mianowicie:

- płoszenie zwierząt;
- krótkookresowe oddziaływania związane z hałasem, zapyleniem, emisją spalin, przy pracach budowlanych;
- przekształcenie powierzchni ziemi w wyniku prowadzonych inwestycji;
- usunięcie drzew/krzewów, roślinności w miejscu prowadzenia inwestycji;
- wytwarzanie odorów związanych z magazynowaniem i przetwarzaniem odpadów;

Zastosowanie środków ograniczających negatywne oddziaływanie opisanych w rozdziale 7 powinno być wystarczające przy realizacji zaplanowanych zadań.

TABELA 17. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu IV. Zasoby przyrodnicze powiatu choszczeńskiego na poszczególne elementy środowiska.

Działania według planu operacyjnego	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody**	Krajobraz	Zdrowie ludzi	Zabytki
Priorytet IV. ZASOBY PRZYRODNICZE POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO - PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY, LASY.										
Kontynuacja inwentaryzacji przyrodniczej województwa (w tym powiatu choszczeńskiego), w szczególności obszarów N2000 - inwentaryzacja pod kątem tworzonych Planów Zadań Ochronnych.	•	•	+	•	+	+	+	+	•	•
Edukacja mająca na celu podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych, oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Opracowanie planu ochrony dla Drawieńskiego Parku Narodowego i krajobrazowego.	•	•	•	•	+	+	+	+	•	•
Opracowanie Planów Zadań Ochronnych dla obszarów N2000, zlokalizowanych w obrębie powiatu choszczeńskiego.	•	•	•	•	+	+	+	+	•	•
Opracowanie planów ochrony dla istniejących w powiecie choszczeńskim rezerwatów przyrody, nie posiadających takich planów.	•	•	•	•	+	+	+	+	•	•
Tworzenie nowych form ochrony przyrody.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Monitoring stanu gatunków i siedlisk będących przedmiotem ochrony na obszarach N2000, innych cennych przyrodniczo terenów, oraz przeciwdziałanie pogarszaniu się tego stanu.	•	•	•	•	+	+	+	•	•	•
Czynna ochrona siedlisk cennych przyrodniczo (np. terenów podmokłych, łąk, wrzosowisk).	+	+	+	+	+	+	+	+	•	•
Przebudowa drzewostanów pod kątem zgodności z siedliskiem, w szczególności na obszarach chronionych.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Odtwarzanie cennych przyrodniczo zadrzewień przydrożnych, terenów zieleni.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Opracowanie/wdrażanie programów ochrony gatunków zagrożonych.	•	•	•	•	+	+	+	+	•	•
Opracowanie/wdrożenie systemów zarządzania obszarami cennymi przyrodniczo, wraz z tworzeniem infrastruktury edukacyjnej, informacyjnej, turystycznej, oraz służącej ochronie przyrody.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Szkolenie i wsparcie rolników we wdrażaniu programów rolnośrodowiskowych.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Realizacja „Krajowego programu zwiększania lesistości.”	+	•	+	+	+	+	+	+	+	•
Zalesianie nowych terenów, w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków, przy uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczo - krajobrazowych.	+	•	+	+	+	+	+	+	+	•
Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej na obszarach leśnych.	•	•	•	•	+	+	+	•	•	•

Tworzenie spójnych kompleksów leśnych, szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•	•
Zwiększanie ilości i powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz zwiększenie leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • rekultywacja na cele przyrodnicze leśnych terenów zdegradowanych; • odtwarzanie terenów leśnych zniszczonych przez katastrofy, oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych np. budowa/przebudowa/modernizacja dróg leśnych wyznaczonych jako drogi pożarowe. 	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Renaturyzacja obszarów leśnych.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•	•
Realizacja planów urządzania lasów.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•	•
Realizacja uproszczonych planów urządzania lasów, oraz zadań wynikających z decyzji określających zadania z zakresu gospodarki leśnej.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•	•
Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa, udostępnianie lasów - rozwój posiadanej infrastruktury (pola biwakowe, szlaki turystyczne), poszerzanie bazy edukacyjnej.	+	+	+/-	•	+/-	+/-	+/-	+/-	+	•	•
Prowadzenie doradztwa dla właścicieli gruntów korzystających z wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem.	•	•	+	+	+	+	•	+	•	•	•
Promocja turystyki związanej z korzystaniem z terenów leśnych, łowiectwem, turystyki ekologicznej i rowerowej.	+	•	•	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+	•	•
Monitorowanie i ograniczenie występowania szkodników owadzych w lasach.	•	•	•	+	+	+	+	+	•	•	•
Monitorowanie i ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach (np. poprzez modernizację/zakup sprzętu przeciwpożarowego, wczesnego wykrywania pożarów lasu, sprzętu patrolowo-gaśniczego).	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•	•
Budowa/przebudowa/modernizacja dróg leśnych uznanych za pożarowe.	+*	•	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+	•	•
Wykonanie sztucznych zbiorników na potrzeby gaśnicze na terenach leśnych, gdzie nie ma dostępu do naturalnych źródeł poboru wody.	+	+	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+	•	•
Retencjonowanie wody na obszarach leśnych.	+	+	+	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+	•	•
Wzmacnianie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem, dewastacją).	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•	•

** - obszary zarówno istniejące jak i projektowane.

Zaplanowane w ramach PRIORYTETU IV: ZASOBY PRZYRODNICZE POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO - PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY, LASY w większości będą w sposób pośredni lub bezpośredni wywierały pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska poprzez:

- wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie walorów przyrodniczych powiatu choszczeńskiego;
- efektywniejsze zarządzanie środowiskiem;
- zwiększenie bioróżnorodności, zachowanie istniejących gatunków, siedlisk;
- zachowanie istniejących walorów krajobrazowych;
- poprawę kondycji zdrowotnej mieszkańców dzięki możliwości wypoczynku w otoczeniu przyrody;

- zwiększenie areału siedlisk;
- ochronę przeciwpożarową lasów, umożliwienie dojazdu do pożarów;
- poprawę stanu zdrowotnego lasów;
- zabezpieczenie produktywności lasów.

Negatywnych czynników będzie niewiele, wśród nich można wyróżnić:

- emisję spalin, hałas podczas wykonywania prac np. związanych z wykonaniem dróg przeciwpożarowych, zbiorników retencyjnych;
- płoszenie zwierząt podczas realizacji prac związanych z przebudową drzewostanów, budową dróg leśnych;
- zmianę krajobrazu spowodowaną wycinką oraz nasadzeniem drzew w wyniku rębni lub zalesień gruntów;

Charakter oddziaływań negatywnych może być bezpośredni, średnio - lub krótkoterminowy.

Środki zmierzające do ograniczenia negatywnego oddziaływania opisane w rozdziale 7 powinny być wystarczające przy realizacji zaplanowanych zadań.

TABELA 18. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu V. *Turystyka* na poszczególne elementy środowiska.

Działania według planu operacyjnego	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrod**	Krajobraz	Zdrowie ludzi	Zabytki
Priorytet V. TURYSTYKA										
Określenie pojemności i chłonności turystycznej miejsc szczególnie cennych przyrodniczo.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Dostosowanie infrastruktury i zasad zarządzania ruchem turystycznym do oszacowanych poziomów chłonności i pojemności turystycznej.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Opracowanie koncepcji wykorzystania zasobów przyrodniczych regionu wraz z podziałem obszarów cennych przyrodniczo na strefy (w zależności od dostępności i zagospodarowania), przy uwzględnieniu bogactwa siedlisk, ich odporności na presję turystyczną.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Opracowanie i wdrożenie systemów informacyjnych o przyrodniczych walorach turystycznych uwzględniających walory powiatu choszczeńskiego, spójne ze zintegrowanym systemem zarządzania obszarami chronionymi.	•	•	•	•	+	+	+	+	+	•
Kampanie promocyjne podkreślające znaczenie walorów przyrodniczych powiatu choszczeńskiego.	•	•	•	•	+	+	+	+	+	•
Tworzenie produktu turystycznego.	•	•	•	•	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+
Promocja produktów i walorów turystycznych.	•	•	•	•	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+
Rozwój zasobów ludzkich w zakresie turystyki.	•	•	•	•	•	•	•	•	+	•

** - obszary zarówno istniejące jak i projektowane.

Zaplanowane w ramach PRIORYTETU V: TURYSTYKA zadania mogą wywierać zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska. Wśród czynników pozytywnych (o charakterze pośrednim, długoterminowym) należy wyróżnić:

- wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie walorów przyrodniczych powiatu choszczeńskiego;
- efektywniejsze zarządzanie środowiskiem;
- zwiększenie bioróżnorodności, zachowanie istniejących gatunków, siedlisk,
- zachowanie istniejących walorów krajobrazowych;
- poprawę kondycji zdrowotnej mieszkańców dzięki możliwości wypoczynku w otoczeniu przyrody.

Do negatywnych oddziaływań należy zaliczyć:

- zwiększenie penetracji terenów cennych przyrodniczo;
- powstawanie nowej bazy turystycznej, infrastruktury turystycznej, co może zwiększyć ingerencję w środowisko naturalne;
- płoszenie zwierząt, niszczenie roślinności.

Oddziaływania mogą mieć charakter bezpośredni.

Zastosowanie rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnego oddziaływania opisanych w rozdziale 7 stanowi pewnego rodzaju działania kompensacyjne, które złagodzą skutki negatywnego wpływu na środowisko.

TABELA 19. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu VI. Klimat akustyczny na poszczególne elementy środowiska.

Działania według planu operacyjnego	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody**	Krajobraz	Zdrowie ludzi	Zabytki
Priorytet VI. KLIMAT AKUSTYCZNY										
Opracowanie map akustycznych, jeśli będą wymagane.	•	•	•	•	+	+	•	•	+	•
Opracowanie i realizacja wynikających z map akustycznych programów ochrony przed hałasem, jeżeli będą wymagane.	+	•	+	•	+/-	+/-	+/-	+/-	+	•
Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu.	•	•	•	•	•	•	•	•	+	•
Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców powiatu ponadnormatywnym hałasem poprzez: budowę obwodnic i dróg alternatywnych do istniejących (wraz z odpowiednim zabezpieczeniem akustycznym); przebudowę i remonty nawierzchni istniejących dróg; wprowadzenie ograniczeń prędkości;	+/- *	•	-	+/- *	+/-	+/-	+/-	+/-	+/- *	•
Opracowanie i wdrożenie zasad organizacji ruchu w celu obniżenia hałasu emitowanego do środowiska, oraz utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania, w przypadku braku możliwości zastosowania rozwiązań technicznych ograniczających hałas.	+	•	•	•	+	+	•	•	+	•
Ograniczenie uciążliwości akustycznej w miejscach										

występowania szczególnych uciążliwości dla mieszkańców (szczególnie w okolicach: szpitali, szkół, przedszkoli, internatów itd.) poprzez: budowę ekranów akustycznych, wałów ziemnych; tworzenie pasów zieleni ochronnej, szczególnie przy trasach komunikacyjnych; zwiększenie izolacyjności akustycznej budynków (np. poprzez wymianę okien).	+/- *	•	+/- *	+/- *	+/-	+/-	•	+/-	+/- *	+/-
Ograniczenie hałasu emitowanego przez środki transportu np. poprzez modernizację tras komunikacyjnych, torów kolejowych itp.	+/- *	•	+/- *	+/- *	+/-	+/-	•	+/-	+/- *	•
Zapewnienie przestrzegania zasady strefowania (rozgraniczania terenów o zróżnicowanych funkcjach) w planowaniu przestrzennym, oraz wprowadzenie zapisów dotyczących standardów akustycznych dla poszczególnych terenów.	•	•	•	•	•	+	•	•	+	•
Edukacja ekologiczna i promocja korzystania z transportu rowerowego, komunikacji zbiorowej, oraz proekologicznego korzystania z samochodów.	+	+	•	+	+	+	+	+	+	•
Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w przypadku stwierdzenia, że w wyniku działalności, przekroczone zostały poza zakładem dopuszczalne poziomy hałasu.	•	•	•	•	•	•	•	•	+	•

** - obszary zarówno istniejące jak i projektowane.

Zadania realizowane w ramach priorytetu VI. OCHRONA PRZED HAŁASEM mogą powodować zarówno pozytywne jak i negatywne skutki, jednak są to bardzo ważne zadania szczególnie pod kątem oddziaływania na zdrowie ludzi. Wraz ze wzrostem zagospodarowania terenów, budową dróg coraz więcej mieszkańców narażonych jest na ponadnormatywny hałas pochodzący zarówno z ciągów komunikacyjnych, jak i z terenów przemysłowych.

Wśród czynników pozytywnych, które bezpośrednio wpłyną na poszczególne komponenty, w szczególności na zdrowie ludzi można wyróżnić:

- zmniejszenie uciążliwości powodowanych hałasem i poprawę komfortu życia;
- poprawę bezpieczeństwa na drogach;
- zmniejszenie zanieczyszczania powietrza, a tym samym poprawę funkcjonowania ekosystemów, poprawę warunków życia ludzi;
- wprowadzenie zieleni - pasów chroniących przed nadmiernym hałasem;
- poprawę walorów krajobrazowych terenów, na których wprowadzono pasy zieleni;
- wzrost świadomości społeczeństwa poprzez np. promocję korzystania z transportu rowerowego, zbiorowej komunikacji;
- wykrycie i wyeliminowanie nieprawidłowości związanych z hałasem.

Do bezpośrednich, negatywnych oddziaływań, które mogą wystąpić podczas realizacji inwestycji związanych z ograniczaniem poziomu hałasu emitowanego do środowiska należą:

a) o charakterze krótkoterminowym:

- płoszenie zwierząt podczas wykonywania prac;
- emisje spalin, zapylenie, nadmierny hałas pochodzący z placów budowy (przy realizacji inwestycji);

b) o charakterze długoterminowym:

- fragmentacja lub likwidacja siedlisk, zadrzewień podczas realizacji inwestycji np. budowy obwodnic;
- przekształcenie powierzchni ziemi związane z budową obwodnic, dróg;
- pogorszenie się walorów krajobrazowych w związku z budową dróg, oraz budową sztucznych ekranów akustycznych;
- przerwanie szlaków migracyjnych zwierząt.

Zastosowanie chroniących przed negatywnym oddziaływaniem środków opisanych w rozdziale 7 powinno być wystarczające przy realizacji zaplanowanych zadań.

TABELA 20. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu VII. Pola elektromagnetyczne na poszczególne elementy środowiska.

Działania według planu operacyjnego	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody**	Krajobraz	Zdrowie ludzi	Zabytki
Priorytet VII. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.										
Prowadzenie monitoringu pól elektromagnetycznych.	•	•	•	•	•	+	•	•	+	•
Przyjmowanie i weryfikacja informacji zawartych w zgłoszeniach instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne, w tym sprawozdań z pomiarów pól elektromagnetycznych emitowanych w wyniku pracy instalacji.	•	•	•	•	•	+	•	•	+	•

** - obszary zarówno istniejące jak i projektowane.

Zaplanowane w ramach priorytetu VII. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE zadania będą w sposób pośredni pozytywnie oddziaływać na ludzi i zwierzęta poprzez: wzrost efektywności zarządzania środowiskiem w zakresie pól elektromagnetycznych.

W odniesieniu do pozostałych komponentów środowiska brak zauważalnego oddziaływania zaplanowanych do realizacji zadań.

TABELA 21. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu VIII. Zapobieganie poważnym awariom na poszczególne elementy środowiska.

Działania według planu operacyjnego	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody**	Krajobraz	Zdrowie ludzi	Zabytki
Priorytet VIII. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM.										
Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wzmacnianie kadr pracowniczych prowadzących monitoring środowiska (straży pożarnej, WIOŚ).	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wyposażenie służb monitoringu w odpowiedni sprzęt umożliwiający podjęcie działań ratowniczych w przypadku wystąpienia zagrożenia, awarii, katastrofy.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wspieranie działalności jednostek reagowania kryzysowego.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Kontrole pojazdów przewożących substancje niebezpieczne.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Edukacja mieszkańców gmin powiatu choszczeńskiego w zakresie właściwego zachowania się w przypadku zagrożenia	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

*- obszary zarówno istniejące jak i projektowane.

Wystąpienie poważnej awarii może stanowić zagrożenie dla wszystkich komponentów, w tym w szczególności dla powietrza, wód, powierzchni ziemi, bioróżnorodności, zwierząt oraz ludzi. Zaplanowane w ramach priorytetu VIII. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM zadania będą w sposób pośredni pozytywnie oddziaływać na wszystkie komponenty środowiska poprzez: zwiększenie skuteczności ochrony środowiska, poprawę bezpieczeństwa ludzi, ograniczenie występowania awarii, oraz wzrost świadomości społeczeństwa. Pozytywne skutki realizacji zadań będą miały charakter długoterminowy.

TABELA 22. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu IX. Kopaliny na poszczególne elementy środowiska.

Działania według planu operacyjnego	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody**	Krajobraz	Zdrowie ludzi	Zabytki
Priorytet IX. KOPALINY.										
Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopaliny.	•	•	+	+	+	+	+	+	•	•
Kontrole w zakresie wykonywania udzielonych koncesji.	•	•	+	+	+	+	•	+	•	•
Współpraca w tworzeniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, z uwzględnieniem kopaliny i ich ochrony przed trwałym zainwestowaniem niegórnym.	•	•	+	+	•	•	•	+	•	•
Ochrona niezagospodarowanych złóż kopaliny w procesie planowania przestrzennego.	•	•	+	+	+	+	•	+	•	•

*- obszary zarówno istniejące jak i projektowane.

Zaplanowane w ramach priorytetu IX. KOPALINY zadania będą w sposób bezpośredni pozytywnie oddziaływać na zasoby naturalne, powierzchnię ziemi, krajobraz. Wśród aspektów pozytywnych należy wyróżnić: zabezpieczenie dostępu do złóż, wyeliminowanie zmian powierzchni terenu powodowanych nielegalnym poborem kopaliny w tym zaniechanie niszczenia siedlisk przyrodniczych.

TABELA 23. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu X. Jakość gleb na poszczególne elementy środowiska.

Działania według planu operacyjnego	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody**	Krajobraz	Zdrowie ludzi	Zabytki
Priorytet X. JAKOŚĆ GLEB.										
Szkolenia rolników dot. promocji rolnictwa										

ekologicznego.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi.	•	+	+	+	+	+	+	+	•	+	•
Ochrona gleb przed erozją, ograniczanie zjawisk nadmiernej eksploatacji i zanieczyszczenia gleb, również w innych sektorach gospodarki	•	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Ochrona gleb przed zakwaszeniem, oraz działania zmierzające do odkwaszenia gleb.	•	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Rozwój systemu monitoringu/identyfikacji terenów zdegradowanych, w tym: monitoring azotu mineralnego w glebie; monitoring azotu i fosforu w wodach do głębokości 90 cm pod powierzchnią gleby; monitoring siarki siarczanowej i ogólnej w glebie.	•	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych.	•	+	+	+/ -*	+/-	+/-	+/-	+	•	•	•
Rekultywacja zamkniętych składowisk odpadów.	+	+	+	•	+/-	+/-	+/-	+	•	•	•

** - obszary zarówno istniejące jak i projektowane.

Zadania realizowane w ramach priorytetu X. JAKOŚĆ GLEB mogą powodować zarówno pozytywne jak i negatywne skutki.

Wśród czynników pozytywnych (bezpośrednich) można wyróżnić:

- przywracanie siedlisk roślin, zwierząt;
- możliwość wykorzystania zrehabilitowanych terenów np. do celów rekreacyjnych;
- minimalizacja negatywnych skutków nieodpowiedniej rekultywacji gruntów, niewłaściwego stosowania nawozów przez rolników;
- poprawa jakości gleb;
- poprawa walorów krajobrazowych terenów;
- zwiększenie świadomości rolników.

Do negatywnych oddziaływań, które mogą wystąpić podczas realizacji zaplanowanych zadań należą:

- płoszenie zwierząt podczas wykonywania prac;
- emisje spalin, zapylenie, nadmierny hałas powstające podczas prowadzonych prac.

Oddziaływania negatywne będą miały charakter okresowy, krótkoterminowy i ustaną całkowicie po zakończeniu prac związanych z realizacją zadania.

TABELA 24. Wpływ zadań zaplanowanych w ramach priorytetu XI. Edukacja ekologiczna na poszczególne elementy środowiska.

Działania według planu operacyjnego	Przewidywanie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska									
	Powietrze	Woda	Powierzchnia ziemi	Zasoby naturalne	Bioróżnorodność	Zwierzęta	Formy ochrony przyrody**	Krajobraz	Zdrowie ludzi	Zabytki
Priorytet XI. EDUKACJA EKOLOGICZNA.										
Działania dotyczące podnoszenia świadomości na temat możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł energii, właściwej gospodarki odpadami, wpływu	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

nieprawidłowej gospodarki ściekowej na jakość wód, właściwego nawożenia gleb, promowanie rolnictwa ekologicznego itd. (np. artykuły w prasie, internecie).										
Organizowanie szkoleń dla rolników z zakresu właściwego nawożenia, promocji rolnictwa ekologicznego, stosowania dobrych praktyk rolniczych i ochrony gleb.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	•
Zamieszczanie na stronach internetowych informacji o środowisku, oraz linków do stron internetowych zawierających takie informacje.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

** - obszary zarówno istniejące jak i projektowane.

Dzięki wzrostowi świadomości ekologicznej społeczeństwa w sposób pośredni poprawi się jakość środowiska i skuteczność jego ochrony.

6.2. Wariant „0” – odstąpienie od realizacji ustaleń projektowanego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego.

Celem projektowanego programu ochrony środowiska jest określenie priorytetów w zakresie ochrony środowiska w powiecie choszczeńskim, uwzględniające obowiązki wynikające z programów/planów wyższego szczebla m.in. Polityki Ekologicznej Państwa. Realizacja zaplanowanych działań ma na celu poprawę jakości środowiska.

Niewdrożenie założeń programu może spowodować pogarszanie się stanu środowiska pogłębiając istniejące już niekorzystne oddziaływania. Poniżej wypunktowano potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji założeń projektowanego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego:

- ✓ zwiększona emisja pyłów i gazów do atmosfery, pogorszenie jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, gleb, straty w bioróżnorodności – np. w wyniku funkcjonowania składowisk niespełniających wymagań ochrony środowiska, powstawania „dzikich” wysypisk, niewłaściwego postępowanie z odpadami zawierającymi azbest, brakiem rekultywacji zamkniętych składowisk; pogorszenie się jakości powietrza poprzez spalanie odpadów w paleniskach domowych, w starych, nie modernizowanych piecach;
- ✓ pogorszenie jakości wód poprzez niewłaściwą gospodarkę rolniczą (zwiększenie zagrożenia związkami azotu), nieodpowiednią gospodarkę wodno-ściekową,
- ✓ nieoszczędne gospodarowanie zasobami naturalnymi spowodowane brakiem odzysku surowców wtórnych, pozyskiwaniem energii ze źródeł odnawialnych;
- ✓ ubytek gruntów rolnych spowodowany brakiem rekultywacji gruntów zdegradowanych i zdewastowanych;
- ✓ degradacja krajobrazu, niszczenie siedlisk przyrodniczych,
- ✓ nadmierny hałas pochodzący głównie z transportu drogowego;
- ✓ pogorszenie jakości gleb w wyniku niewłaściwego nawożenia, erozji.

Pogarszający się stan komponentów środowiska naturalnego na terenie powiatu, w przypadku odstąpienia od realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego, w konsekwencji będzie miał negatywne oddziaływanie na zdrowie i standard życia ludzi.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZANIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Wśród rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnego oddziaływania na środowisko należy wyróżnić:

1. W zakresie priorytetu I. JAKOŚĆ POWIETRZA:

- inwentaryzacje budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków; nietoperzy przed przystąpieniem do prac termomodernizacyjnych;
- planowanie przeprowadzania prac termomodernizacyjnych, budowlanych do okresów lęgowych ptaków;
- tworzenie siedlisk zastępczych (np. budki lęgowe, skrzynki dla nietoperzy);
- sprawne przeprowadzanie prac budowlanych;
- stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska;
- uwzględnianie wartości przyrodniczych przy planowaniu lokalizacji inwestycji drogowych;
- uwzględnianie zakazów obowiązujących na terenach objętych formami ochrony przyrody, a także zaleceń wskazanych dla obszarów proponowanych do objęcia ochroną w waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego;
- uwzględnianie przejść dla zwierząt na nowo budowanych drogach;
- uwzględnianie z procesie planowania przestrzennego złóż kopalin;
- wprowadzanie zieleni (drzew, krzewów) wzdłuż dróg;
- uwzględnianie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji;
- lokalizowanie inwestycji uciążliwych poza terenami istniejącej zabudowy mieszkaniowej.

Ponadto w przypadku przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymagane jest przeprowadzenie procedury oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko i uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Wykaz przedsięwzięć został określony w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Wśród przedsięwzięć ustalonych do realizacji dla celu I - poprawa jakości powietrza przeprowadzenie takiej oceny może być wymagane np. dla instalacji wykorzystujących do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru (wiatraki), dla inwestycji drogowych, czy też dla instalacji do produkcji paliw z produktów roślinnych (np. instalacje produkujące biogaz).

Ponadto w przypadku inwestycji innych niż wymienione w w/w rozporządzeniu, których realizacja może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000, organy wydające decyzje wymagane przed rozpoczęciem danego przedsięwzięcia winny rozważyć, czy dane przedsięwzięcie może potencjalnie oddziaływać na obszar Natura 2000. W przypadku uznania, że może wystąpić potencjalne znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 zobowiązuje inwestora do przedłożenia karty informacyjnej regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska, co może w dalszym etapie postępowania skutkować koniecznością przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 i sporządzenia raportu oddziaływania na ten obszar.

2. W zakresie priorytetu II. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE:

- sprawne przeprowadzenie prac budowlanych;
- stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska;
- uwzględnianie wartości przyrodniczych przy planowaniu lokalizacji inwestycji;

- uwzględnianie zakazów obowiązujących na terenach objętych formami ochrony przyrody, a także zaleceń wskazanych dla obszarów proponowanych do objęcia ochroną w waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego.
- uwzględnianie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji;
- prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, poza okresem rozrodu płazów;
- wprowadzanie nasadzeń zieleni;
- prowadzenie prac związanych z wymianą rur azbestowych przez uprawnione podmioty;
- tworzenie przepławek dla ryb zgodnie z przyjętymi planami, co zapewni ciągłość korytarzy ekologicznych.

Podobnie jak w przypadku priorytetu I dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymagane jest przeprowadzenie procedury oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko i uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Wykaz przedsięwzięć został określony w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Wśród przedsięwzięć ustalonych do realizacji dla celu II - poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, przeprowadzenie takiej oceny może być wymagane np. dla rurociągów wodociągowych, budowli piętrzących wodę, urządzeń do poboru wód podziemnych, oczyszczalni ścieków, melioracji czy sieci kanalizacyjnych. W przypadku inwestycji innych niż wymienione w w/w rozporządzeniu, których realizacja może potencjalnie znacząco oddziaływać obszary Natura 2000 obowiązuje taka sama procedura jak opisana w priorytecie I (pkt.1).

3. W zakresie priorytetu III. GOSPODARKA ODPADAMI:

- sprawne przeprowadzenie prac budowlanych;
- stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska;
- prowadzenie prac związanych z usuwaniem azbestu przez uprawnione i przeszkolone podmioty;
- uwzględnianie wartości przyrodniczych przy planowaniu lokalizacji inwestycji;
- uwzględnienie zakazów obowiązujących na terenach objętych formami ochrony przyrody, a także zaleceń wskazanych dla obszarów proponowanych do objęcia ochroną w Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego.
- uwzględnienie ochrony krajobrazu podczas realizacji inwestycji;
- prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, poza okresem rozrodu płazów;
- racjonalne gospodarowanie materiałami (minimalizacja powstawania odpadów);
- przywracanie gruntem wartości przyrodniczych, poprzez rekultywację zamkniętych składowisk odpadów;
- poprawa walorów estetycznych i krajobrazowych terenów, na których znajdują się składowiska odpadów, likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów.

Podobnie jak w przypadku priorytetu I i II w przypadku przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymagane jest przeprowadzenie procedury oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko i uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Wśród przedsięwzięć ustalonych do realizacji dla celu III - poprawa gospodarki odpadami przeprowadzenie takiej oceny może być wymagane np. instalacji związanych z odzyskiem lub unieszkodliwianiem odpadów, punkty zbierania lub przeładunku odpadów, w tym złomu, stacje demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, strzępiarki złomu, czy zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

W przypadku inwestycji innych niż wymienione w w/w rozporządzeniu, których realizacja może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000 obowiązuje taka sama procedura jak opisana w priorytecie I (pkt.1).

4. W zakresie priorytetu IV. ZASOBY PRZYRODNICZE POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO:

- sprawne przeprowadzenie prac budowlanych;
- stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska;;
- uwzględnianie wartości przyrodniczych przy planowaniu lokalizacji dróg leśnych, zbiorników retencyjnych;
- uwzględnianie zakazów obowiązujących na terenach objętych formami ochrony przyrody, a także zaleceń wskazanych dla obszarów proponowanych do objęcia ochroną w waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego.
- uwzględnianie ochrony krajobrazu przy planowaniu i podczas realizacji inwestycji;

Podobnie jak w przypadku poprzednich priorytetów dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymagane jest przeprowadzenie procedury oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko i uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Wśród przedsięwzięć ustalonych do realizacji dla celu IV przeprowadzenie takiej oceny może być wymagane np. przy zalesianiu gruntów o powierzchni powyżej 20 ha, zalesieniu łąk, pastwisk na obszarach bezpośredniego lub potencjalnego zagrożenia powodzią, nieużytków na glebach bagiennych, nieużytków lub innych niż orne użytków rolnych, znajdujących się na obszarach objętych formami ochrony przyrody, czy budowa zbiorników wodnych o powierzchni nie mniejszej niż 0,5 ha na terenach gruntów innych niż orne znajdujących się na obszarach objętych formami ochrony przyrody (o których mowa w ustawie o ochronie przyrody).

W przypadku inwestycji innych niż wymienione w w/w rozporządzeniu, których realizacja może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000 obowiązuje taka sama procedura jak opisana w priorytecie I (pkt.1).

5. W zakresie priorytetu V. TURYSTYKA:

- uwzględnianie wartości przyrodniczych przy planowaniu nowej bazy turystycznej;
- uwzględnianie zakazów obowiązujących na terenach objętych formami ochrony przyrody, a także zaleceń wskazanych dla obszarów proponowanych do objęcia ochroną w „Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego”;
- udostępnianie turystom informacji o walorach przyrodniczych powiatu, obszarach cennych przyrodniczo, oraz właściwych zachowaniach na tych obszarach;
- wyznaczanie osób odpowiedzialnych za prawidłowe dokonywanie odstrzałów zwierzyny łownej przez turystów polujących.

Podobnie jak w przypadku w/w priorytetów dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymagane jest przeprowadzenie procedury oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko i uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Wśród przedsięwzięć ustalonych do realizacji dla celu IV przeprowadzenia takiej oceny mogą wymagać takie inwestycje jak: ośrodki wypoczynkowe lub hotele zlokalizowane poza terenami mieszkaniowymi, terenami przemysłowymi, innymi terenami zabudowanymi i zurbanizowanymi terenami niezabudowanymi, wraz z towarzyszącą infrastrukturą o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody (o których mowa w ustawie o ochronie przyrody), o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 2 ha na obszarach innych niż wyżej wymienione, stałe pola kempingowe i karawaningowe, pola golfowe, czy też przystanie śródlądowe (dla nie mniej niż 10 statków, wykorzystujące linię brzegową na długości większej niż 20 m).

Dla zadań zaplanowanych w ramach turystyki w przypadku inwestycji innych niż wymienione w w/w rozporządzeniu, których realizacja może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000 obowiązuje taka sama procedura jak opisana w priorytecie I (pkt.1).

6. W zakresie priorytetu VI. KLIMAT AKUSTYCZNY:

- uwzględnianie wartości przyrodniczych przy planowaniu inwestycji drogowych;
- uwzględnienie zakazów obowiązujących na terenach objętych formami ochrony przyrody, a także zaleceń wskazanych dla obszarów proponowanych do objęcia ochroną w waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego.
- sprawne przeprowadzanie prac budowlanych;
- stosowanie sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska;
- prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków;
- nasadzenie zieleni wzdłuż dróg, gdzie przekroczone są standardy jakości środowiska (ponadnormatywne poziomy hałasu);

Podobnie jak w przypadku wyżej opisanych priorytetów dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymagane jest przeprowadzenie procedury oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko i uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Wśród przedsięwzięć ustalonych do realizacji dla celu VI przeprowadzenia takiej oceny może wymagać np. budowa drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości powyżej 1 km.

Dla zadań zaplanowanych w ramach ochrony przed hałasem w przypadku inwestycji innych niż wymienione w w/w rozporządzeniu, których realizacja może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000 obowiązuje taka sama procedura jak opisana w priorytecie I (pkt. 1).

7. W zakresie priorytetu VII. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE:

Nie ma konieczności określania rozwiązań chroniących środowisko w ramach tego priorytetu, gdyż w wyniku realizacji zaplanowanych działań nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko.

8. W zakresie priorytetu VIII. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM:

Nie ma konieczności określania rozwiązań chroniących środowisko w ramach tego priorytetu, gdyż w wyniku realizacji zaplanowanych działań nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko. Usprawnienie systemu ratownictwa w zupełności powinno wystarczyć, aby w sytuacjach zagrożenia dla środowiska podejmowane były skuteczne działania.

9. W zakresie priorytetu IX. KOPALINY:

Nie ma konieczności określenia rozwiązań chroniących środowisko w ramach tego priorytetu, gdyż w wyniku realizacji zaplanowanych działań nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko.

10. W zakresie priorytetu X. JAKOŚĆ GLEB:

W ramach priorytetu X nie ma konieczności określenia rozwiązań chroniących środowisko, gdyż w wyniku realizacji zaplanowanych działań negatywne oddziaływanie, które może wystąpić będzie miało charakter krótkoterminowy, okresowy i dotyczy głównie oddziaływania powstającego podczas wykonywania prac związanych z rekultywacją terenów zdegradowanych/zdewastowanych. Prowadzenie tych prac w sposób fachowy i sprawny, poza okresem lęgowym ptaków, poza okresem rozrodu płazów, oraz przy użyciu sprzętu, który powoduje jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, będzie wystarczającym środkiem zabezpieczającym przed negatywnym oddziaływaniem.

11. W zakresie priorytetu XI. EDUKACJA EKOLOGICZA:

Nie ma konieczności określenia rozwiązań chroniących środowisko w ramach tego priorytetu, gdyż w wyniku realizacji zaplanowanych działań nie będzie negatywnego oddziaływania na środowisko.

8. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Biorąc pod uwagę położenie powiatu choszczeńskiego, oraz charakter planowanych do realizacji zadań nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych zadań.

9. SPOSOBY MONITOROWANIA REALIZACJI USTALEŃ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO

Ocena realizacji założonych kierunków i celów przeprowadzana będzie poprzez :

- ocenę realizacji poszczególnych zadań, w ramach sporządzonych co 2 lata raportów z realizacji programu ochrony środowiska;
- ocenę wdrażania programu mierzoną za pomocą wskaźników proponowanych do oceny powiatowego i gminnych programów ochrony środowiska tj:
 - ü wskaźniki presji na środowisko - wskazujące główne źródła problemów i zagrożeń dla środowiska,
 - ü wskaźniki stanu środowiska - odnoszące się do jakości środowiska i jego zasobów. Podstawą ich określenia są wyniki badań i pomiarów monitoringowych;
 - ü wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych - pokazujące działania podejmowane przez społeczeństwo lub określone instytucje w celu poprawy jakości środowiska lub złagodzenia presji na środowisko.

Wskaźniki będą obrazowały zmiany jakie zaszły w środowisku w kolejnych latach. Wyznaczone do oceny wskaźniki powinny być użyte zarówno na poziomie powiatu jak i gminy, gdyż posłużą do sporządzania obowiązkowych raportów z realizacji programów ochrony środowiska wszystkich szczebli. Dla zachowania spójności tych danych przyjęto wskaźniki niezbędne do monitorowania założonych efektów ekologicznych takie jak wyszczególniono w wojewódzkim programie ochrony środowiska

Jako źródła informacji posłużą przede wszystkim dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego, a ponadto;

- Ø dane uzyskane z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie, dane będące w posiadaniu organów administracji (decyzje, zezwolenia, pozwolenia);
- Ø informacje z gmin powiatu.

10. STRESZCZENIE W JEZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza Oddziaływania na Środowisko projektowanego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019 sporządzona została w celu określenia wpływu na środowisko założonych w nim celów i zadań zarówno krótko jak i długoterminowych. Podstawę prawną opracowania prognozy stanowią przepisy art. 51 w związku z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227). Zgodnie z w/w przepisami od organu administracji opracowującego projekt dokumentu jakim jest „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Choszczeńskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019” wymaga się przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

W prognozie przeanalizowano cele przedstawione w programie oraz wykazano zgodność i powiązanie z innymi dokumentami, w szczególności z Polityką Ekologiczną Państwa. Przedstawiono również aktualny stan środowiska w powiecie choszczeńskim oraz możliwe oddziaływania poszczególnych działań zaplanowanych w projektowanym dokumencie na poszczególne komponenty środowiska, z uwzględnieniem wpływu na istniejące i planowane formy ochrony przyrody oraz obszary i obiekty cenne przyrodniczo.

Określenie zmian w środowisku na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań zaplanowanych w aktualizacji programu przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

Zakłada się, że realizacja zaplanowanych w programie zadań będzie docelowo miała pozytywny wpływ na poszczególne komponenty środowiska powiatu choszczeńskiego (m.in. poprawa stanu powietrza atmosferycznego, jakości wód podziemnych i powierzchniowych, zahamowanie procesu degradacji gleb, strat w bioróżnorodności oraz zmian w krajobrazie) i zmniejszy lub wyeliminuje niekorzystne oddziaływania na środowisko związane z korzystaniem z jego zasobów oraz z rozwojem gospodarczym.

Jako wariant alternatywny rozważono odstąpienie od opracowania programu. Niezrealizowanie zadań zaplanowanych w programie z pewnością byłoby niekorzystne zarówno dla środowiska jak i zdrowia ludzi, a ponadto świadczyłoby o nie wypełnieniu przez Zarząd Powiatu w Choszcznie ustawowego obowiązku sporządzenia aktualizacji powiatowego programu ochrony środowiska. Stąd też zasadnym jest opracowanie programu ochrony środowiska z uwzględnieniem zaproponowanych w prognozie działań zapobiegających negatywnemu oddziaływowaniu.

